

Dokument z posiedzenia

A8-0388/2017

30.11.2017

SPRAWOZDANIE

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)
(COM(2016)0411 – C8-0322/2016 – 2016/0190(CNS))

Komisja Prawna

Sprawozdawca: Tadeusz Zwiefka

(Przekształcenie – art. 104 Regulaminu)

Objaśnienie używanych znaków

- * Procedura konsultacji
- *** Procedura zgody
- ***I Zwykła procedura ustawodawcza (pierwsze czytanie)
- ***II Zwykła procedura ustawodawcza (drugie czytanie)
- ***III Zwykła procedura ustawodawcza (trzecie czytanie)

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu)

Poprawki do projektu aktu

Poprawki Parlamentu w postaci dwóch kolumn

Skreślenia zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą** w lewej kolumnie. Zmianę brzmienia zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą** w obu kolumnach. Nowy tekst zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą** w prawej kolumnie.

Pierwszy i drugi wiersz nagłówka każdej poprawki wskazuje element rozpatrywanego projektu aktu, którego dotyczy poprawka. Jeżeli poprawka odnosi się do obowiązującego aktu, do którego zmiany zmierza projekt aktu, nagłówek zawiera dodatkowo trzeci wiersz wskazujący obowiązujący akt i czwarty wiersz wskazujący przepis tego aktu, którego dotyczy poprawka.

Poprawki Parlamentu w postaci tekstu skonsolidowanego

Nowe fragmenty tekstu zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą**. Fragmenty tekstu, które zostały skreślone, zaznacza się za pomocą symbolu **■** lub przekreśla. Zmianę brzmienia zaznacza się przez wyróżnienie nowego tekstu **wytłuszczonym drukiem i kursywą** i usunięcie lub przekreślenie zastąpionego tekstu.

Tytułem wyjątku nie zaznacza się zmian o charakterze ściśle technicznym wprowadzonych przez służby w celu opracowania końcowej wersji tekstu.

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....	5
UZASADNIENIE	41
ZAŁĄCZNIK: OPINIA KONSULTACYJNEJ GRUPY ROBOCZEJ SŁUŻB PRAWNYCH PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I KOMISJI	45
OPINIA KOMISJI PETYCJI.....	47
PROCEDURA W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ.....	66
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	67

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)
(COM(2016)0411 – C8-0322/2016 – 2016/0190(CNS))**

(Specjalna procedura ustawodawcza – konsultacja – przekształcenie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Radzie (COM(2016)0411),
 - uwzględniając art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na mocy którego Rada skonsultowała się z Parlamentem (C8-0322/2016),
 - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych¹,
 - uwzględniając art. 104 i 78c Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinię przedstawioną przez Komisję Petycji (A8-0388/2017),
- A. mając na uwadze, że konsultacyjna grupa robocza służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji stwierdziła, że wniosek Komisji nie zawiera żadnych zmian merytorycznych innych niż te określone jako takie we wniosku, oraz mając na uwadze, że w odniesieniu do ujednolicenia niezmienionych przepisów wcześniejszych aktów z tymi zmianami wniosek ogranicza się do zwykłego ujednolicenia istniejących tekstów, bez zmiany co do istoty;
1. zatwierdza wniosek Komisji w brzmieniu uwzględniającym zalecenia konsultacyjnej grupy roboczej służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, z uwzględnieniem poniższych poprawek;
 2. zwraca się do Komisji o odpowiednią zmianę jej wniosku, zgodnie z art. 293 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
 3. zwraca się do Rady o poinformowanie go, jeśli uzna ona za stosowne odejście od tekstu przyjętego przez Parlament;
 4. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do wniosku Komisji;
 5. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

¹ Dz.U. C 77 z 28.3.2002, s. 1.

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 1

Tekst proponowany przez Komisję

(1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003³⁴ zostało znacząco zmienione³⁵. Ze względu na **konieczność** dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to powinno zostać przekształcone.

³⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1).

³⁵ Zob. załącznik V.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

(3) Sprawne i prawidłowe funkcjonowanie unijnego obszaru sprawiedliwości z poszanowaniem różnych systemów i tradycji prawnych państw

Poprawka

(1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003³⁴ zostało znacząco zmienione³⁵. Ze względu na **niezbędność** dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to powinno zostać przekształcone. **Zmiany rozporządzenia przyczynią się do zwiększenia pewności prawnej i elastyczności, pomogą zapewnić lepszy dostęp do postępowania sądowego oraz nadadzą takiemu postępowaniu większą skuteczność. Jednocześnie zmiany niniejszego rozporządzenia przyczynią się do zagwarantowania, że państwa członkowskie zachowają pełną suwerenność w odniesieniu do prawa materialnego regulującego odpowiedzialność rodzicielską.**

³⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1).

³⁵ Zob. załącznik V.

Poprawka

(3) Sprawne i prawidłowe funkcjonowanie unijnego obszaru sprawiedliwości z poszanowaniem różnych systemów i tradycji prawnych państw

członkowskich ma zasadnicze znaczenie dla Unii. W tym względzie państwa członkowskie powinny dalej budować wzajemne zaufanie do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości. Unia ustanowiła sobie cel, jakim jest utworzenie, utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w ramach której zapewniony jest swobodny przepływ osób oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Z myślą o realizacji tych celów **należy wzmocnić prawa** osób, a zwłaszcza dzieci, w postępowaniach, aby ułatwić współpracę organów sądowych i administracyjnych oraz wykonywanie orzeczeń w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, które mają transgraniczne konsekwencje. Należy zwiększyć poziom wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych, uprościć dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz usprawnić wymianę informacji między organami państw członkowskich.

członkowskich ma zasadnicze znaczenie dla Unii. W tym względzie państwa członkowskie powinny dalej budować wzajemne zaufanie do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości. Unia ustanowiła sobie cel, jakim jest utworzenie, utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w ramach której zapewniony jest swobodny przepływ osób oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Z myślą o realizacji tych celów **podstawowe znaczenie ma wzmocnienie praw** osób, a zwłaszcza dzieci, w postępowaniach, aby ułatwić współpracę organów sądowych i administracyjnych oraz wykonywanie orzeczeń w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, które mają transgraniczne konsekwencje. Należy zwiększyć poziom wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych, uprościć dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz usprawnić wymianę informacji między organami państw członkowskich, **zapewniając dokładne sprawdzanie niedyskryminacyjnego charakteru procedur i praktyk stosowanych przez właściwe organy państw członkowskich do ochrony dobra dziecka i powiązanych z nim praw podstawowych.**

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję

(4) W tym celu Unia przyjmuje między innymi środki w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających transgraniczne konsekwencje, zwłaszcza wówczas, gdy jest to niezbędne dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Poprawka

(4) W tym celu Unia przyjmuje między innymi środki w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających transgraniczne konsekwencje, zwłaszcza wówczas, gdy jest to niezbędne dla **swobodnego przepływu osób i** właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(4a) Dla zacieśnienia współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne potrzebne są szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego w sprawach transgranicznych. Działania szkoleniowe, takie jak seminaria i wymiany, są konieczne zarówno na szczeblu unijnym, jak i na szczeblu krajowym, w celu upowszechnienia wiedzy na temat niniejszego rozporządzenia, jego treści i skutków, a także budowania wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w odniesieniu do ich krajowych systemów sądownictwa.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(6) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich dzieci niniejsze rozporządzenie powinno obejmować wszystkie orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, łącznie ze środkami mającymi na celu ochronę dzieci, niezależnie od jakiegokolwiek związku z postępowaniem w sprawach małżeńskich **lub innymi postępowaniami**.

(6) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich dzieci niniejsze rozporządzenie powinno obejmować wszystkie orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, łącznie ze środkami mającymi na celu ochronę dzieci, niezależnie od jakiegokolwiek związku z postępowaniem w sprawach małżeńskich.

Uzasadnienie

W pierwotnym brzmieniu motyw jest sprzeczny z art. 1 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(6a) Na mocy niniejszego rozporządzenia przepisy o jurysdykcji powinny również mieć zastosowanie do wszystkich dzieci przebywających na terytorium Unii, których miejsca zwykłego pobytu nie można ustalić w sposób pewny. Zakres takich przepisów należy poszerzyć, żeby objąć nimi w szczególności dzieci będące uchodźcami oraz dzieci, które zostały wysiedlone za granicę, czy to ze względów społeczno-ekonomicznych, czy w następstwie niepokojów w ich kraju.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 12 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(12a) Niniejsze rozporządzenie powinno w pełni uwzględniać prawa ustanowione w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), zwłaszcza prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu z art. 47 Karty, jak również prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego z art. 7 Karty oraz prawa dziecka z art. 24 Karty.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 13

(13) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej **ukształtowane są** zgodnie z zasadą dobra dziecka i należy je stosować **w myśl tej zasady**. Każde odwołanie do dobra dziecka należy interpretować w świetle art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.

(13) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej **powinny zawsze być ukształtowane** zgodnie z zasadą dobra dziecka i należy je stosować **z uwzględnieniem dobra dziecka**. Każde odwołanie do dobra dziecka należy interpretować w świetle art. **7, 14, 22 i 24** Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. **Konieczne jest, by państwo członkowskie, którego organy są właściwe na mocy niniejszego rozporządzenia do rozpoznania co do istoty sprawy odpowiedzialności rodzicielskiej, po podjęciu ostatecznej decyzji nakazującej powrót dziecka dopilnowało, by dobro dziecka i jego podstawowe prawa były chronione po jego powrocie, zwłaszcza w przypadku gdy dziecko ma kontakt z obojgiem rodziców.**

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 9

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14 a (nowy)**

(14a) Znaczenie pojęcia „zwykły pobyt” powinno w każdym przypadku podlegać wykładni organów w oparciu o definicje i w świetle konkretnych okoliczności sprawy.

Poprawka 10

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 15**

(15) Jeżeli miejsce zwykłego pobytu

(15) Jeżeli miejsce zwykłego pobytu

dziecka ulegnie zmianie w wyniku legalnej przeprowadzki, jurysdykcja powinna ulec zmianie stosownie do miejsca pobytu dziecka, aby spełnić kryterium bliskości. ***Zasada ta powinna obowiązywać w przypadku, gdy nie toczy się jeszcze żadne postępowanie, a także wtedy, gdy postępowanie jest już w toku.*** W przypadku toczącego się postępowania strony mogą jednak uzgodnić przez wzgląd na skuteczność wymiaru sprawiedliwości, że do czasu wydania prawomocnego orzeczenia jurysdykcję zachowują sądy państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie, pod warunkiem że jest to zgodne z dobrem dziecka. ***Możliwość ta ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy postępowanie zmierza ku końcowi, a jeden z rodziców pragnie przenieść się wraz z dzieckiem do innego państwa członkowskiego.***

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję

(17) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać zarządzania środków tymczasowych przez organy państwa członkowskiego niemającego jurysdykcji do rozpoznania sprawy co do istoty – w przypadkach niecierpiących zwłoki – w tym środków zabezpieczających, w stosunku do osoby lub przedmiotów majątkowych dziecka znajdujących się w tym państwie członkowskim. Środki te powinny podlegać uznawaniu i wykonywaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich, w tym w państwie członkowskim mającym jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia, do czasu zastosowania przez właściwy organ tego państwa członkowskiego środków, które uzna za stosowne. Środki zarządzone przez sąd w

dziecka ulegnie zmianie w wyniku legalnej przeprowadzki, jurysdykcja powinna ulec zmianie stosownie do miejsca pobytu dziecka, aby spełnić kryterium bliskości. W przypadku toczącego się postępowania strony mogą jednak uzgodnić przez wzgląd na skuteczność wymiaru sprawiedliwości, że do czasu wydania prawomocnego orzeczenia jurysdykcję zachowują sądy państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie, pod warunkiem że jest to zgodne z dobrem dziecka. ***Z drugiej strony toczące się postępowanie w sprawie pieczy nad dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem powinno zostać zakończone w drodze prawomocnego orzeczenia, żeby osoby uprawnione do opieki nie zabierały dziecka do innego państwa w celu uniknięcia w ten sposób niekorzystnej decyzji danego organu, chyba że strony uzgodniły, że toczące się postępowanie ma zostać zakończone.***

Poprawka

(17) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać zarządzania środków tymczasowych przez organy państwa członkowskiego niemającego jurysdykcji do rozpoznania sprawy co do istoty – w przypadkach niecierpiących zwłoki, ***np. w przypadkach przemocy domowej lub przemocy uwarunkowanej płcią*** – w tym środków zabezpieczających, w stosunku do osoby lub przedmiotów majątkowych dziecka znajdujących się w tym państwie członkowskim. Środki te powinny podlegać uznawaniu i wykonywaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich, w tym w państwie członkowskim mającym jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia, do czasu zastosowania przez właściwy organ tego państwa

jednym państwie członkowskim powinny jednak być zmieniane lub zastępowane wyłącznie środkami zarządzanymi również przez sąd w państwie członkowskim mającym jurysdykcję dla rozpoznania sprawy co do istoty. Organ, który ma jurysdykcję **wyłącznie** do zarządzenia tymczasowych środków, w tym środków zabezpieczających, powinien – w przypadku wniesienia do niego wniosku dotyczącego istoty sprawy – stwierdzić z urzędu brak swojej jurysdykcji. O ile wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ ten powinien informować o zarządzonych środkach, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego, organ państwa członkowskiego mającego na podstawie niniejszego rozporządzenia jurysdykcję do rozpoznania sprawy co do istoty. Niepoinformowanie organu innego państwa członkowskiego nie powinno jednak samo w sobie stanowić podstawy nieuznania danego środka.

członkowskiego środków, które uzna za stosowne. Środki zarządzane przez sąd w jednym państwie członkowskim powinny jednak być zmieniane lub zastępowane wyłącznie środkami zarządzanymi również przez sąd w państwie członkowskim mającym jurysdykcję dla rozpoznania sprawy co do istoty. Organ, który ma jurysdykcję **tylko** do zarządzenia tymczasowych środków, w tym środków zabezpieczających, powinien – w przypadku wniesienia do niego wniosku dotyczącego istoty sprawy – stwierdzić z urzędu brak swojej jurysdykcji. O ile wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ ten powinien informować o zarządzonych środkach, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego **i bez zbędnej zwłoki**, organ państwa członkowskiego mającego na podstawie niniejszego rozporządzenia jurysdykcję do rozpoznania sprawy co do istoty. Niepoinformowanie organu innego państwa członkowskiego nie powinno jednak samo w sobie stanowić podstawy nieuznania danego środka.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję

(18) W wyjątkowych przypadkach organy państwa członkowskiego zwykłego pobytu dziecka mogą nie być najodpowiedniejszymi organami do rozpoznania sprawy. **Dla dobra dziecka**, wyjątkowo i w określonych okolicznościach, organ mający jurysdykcję może przekazać swoją jurysdykcję w konkretnej sprawie organowi innego państwa członkowskiego, jeżeli ten może lepiej

Poprawka

(18) **Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że w wyjątkowych przypadkach, takich jak przypadki przemocy domowej lub przemocy uwarunkowanej płcią**, organy państwa członkowskiego zwykłego pobytu dziecka mogą nie być najodpowiedniejszymi organami do rozpoznania sprawy. Wyjątkowo i w określonych okolicznościach, organ mający jurysdykcję może przekazać swoją jurysdykcję w konkretnej

osądzić sprawę. Jednakże **drugi organ** nie **powinien być uprawniony do przekazania** jurysdykcji trzeciemu organowi.

sprawie organowi innego państwa członkowskiego, jeżeli ten może lepiej osądzić sprawę. Jednakże **wymagana jest do tego najpierw zgoda drugiego organu, który z kolei – jeżeli zgodził się na zajęcie sprawą – nie może przekazać swojej** jurysdykcji trzeciemu organowi. **Jest kwestią zasadniczą, że wszelkie przekazanie jurysdykcji trzeba poprzedzić należytą oceną i pełnym uwzględnieniem dobra dziecka.**

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 23

Tekst proponowany przez Komisję

(23) Postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej na podstawie niniejszego rozporządzenia, jak również postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. powinny przebiegać z poszanowaniem prawa dziecka do swobodnego wyrażania swoich poglądów, a przy ocenie dobra dziecka poglądom tym należy nadawać należytą wagę. Wysłuchanie dziecka zgodnie z art. 24 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej **oraz** art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka odgrywa ważną rolę w stosowaniu niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie nie ma jednak na celu określenia **trybu wysłuchania dziecka, na przykład w kwestii tego, czy wysłuchanie dziecka przeprowadza sędzia osobiście czy też odpowiednio przeszkolony specjalista, który składa następnie sądowi sprawozdanie, lub czy wysłuchanie dziecka ma miejsce w sądzie czy też w innym miejscu.**

Poprawka

(23) Postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej na podstawie niniejszego rozporządzenia, jak również postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. powinny przebiegać z poszanowaniem prawa dziecka do swobodnego wyrażania swoich poglądów, a przy ocenie dobra dziecka poglądom tym należy nadawać należytą wagę. Wysłuchanie dziecka zgodnie z art. 24 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka **i zaleceniem Rady Europy w sprawie udziału dzieci i osób młodych w wieku poniżej 18 lat^{1a}** odgrywa ważną rolę w stosowaniu niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie nie ma jednak na celu określenia **wspólnych minimalnych norm dotyczących procedury wysłuchania dziecka, którą nadal regulują krajowe przepisy państw członkowskich.**

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 26

Tekst proponowany przez Komisję

(26) Aby postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. mogły kończyć się jak najszybciej, państwa członkowskie powinny skoncentrować jurysdykcję w odniesieniu do tych postępowań w **jednym sądzie lub większej ich liczbie**, z należyтым uwzględnieniem wewnętrznej struktury wymiaru sprawiedliwości. Koncentracja jurysdykcji w ograniczonej liczbie sądów w państwie członkowskim jest istotnym i skutecznym narzędziem pozwalającym przyspieszyć postępowanie w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka w kilku państwach członkowskich, gdyż sędziowie prowadzący większą liczbę tego rodzaju spraw nabywają szczególnej specjalistycznej wiedzy. W zależności od struktury systemu prawnego jurysdykcja w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka mogłaby koncentrować się w **jednym sądzie dla całego kraju lub w ograniczonej liczbie sądów**, wykorzystując na przykład sądy apelacyjne jako punkt wyjścia i koncentrując jurysdykcję do rozpoznawania spraw dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę w jednym sądzie pierwszej instancji na każdym obszarze podlegającym właściwości sądu apelacyjnego. Każda instancja powinna wydawać swoje orzeczenia w terminie nie dłuższym niż sześć tygodni od daty wniesienia do niej wniosku lub środka zaskarżenia. Państwa członkowskie powinny ograniczyć do jednego liczbę przysługujących środków zaskarżenia orzeczenia zarządzającego powrót dziecka lub odmawiającego zarządzenia powrotu

Poprawka

(26) Aby postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. mogły kończyć się jak najszybciej, państwa członkowskie powinny skoncentrować jurysdykcję w odniesieniu do tych postępowań w **ograniczonej liczbie sądów**, z należyтым uwzględnieniem wewnętrznej struktury wymiaru sprawiedliwości. Koncentracja jurysdykcji w ograniczonej liczbie sądów w państwie członkowskim jest istotnym i skutecznym narzędziem pozwalającym przyspieszyć postępowanie w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka w kilku państwach członkowskich, gdyż sędziowie prowadzący większą liczbę tego rodzaju spraw nabywają szczególnej specjalistycznej wiedzy. W zależności od struktury systemu prawnego jurysdykcja w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka mogłaby koncentrować się w ograniczonej liczbie sądów, wykorzystując na przykład sądy apelacyjne jako punkt wyjścia i koncentrując jurysdykcję do rozpoznawania spraw dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę w jednym sądzie pierwszej instancji na każdym obszarze podlegającym właściwości sądu apelacyjnego, **jednak z zastrzeżeniem przysługującego stronom prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz terminowości postępowania w sprawie powrotu dziecka**. Każda instancja powinna wydawać swoje orzeczenia w terminie nie dłuższym niż sześć tygodni od daty wniesienia do niej wniosku lub środka zaskarżenia. Państwa członkowskie powinny ograniczyć do jednego liczbę

dziecka na podstawie konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka z 1980 r.

przysługujących środków zaskarżenia orzeczenia zarządzającego powrót dziecka lub odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka z 1980 r. ***Ponadto należy przyjąć również środki w celu zagwarantowania, że orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim będą uznawane w innym państwie członkowskim. Jest kwestią zasadniczą, by w przypadku rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rozstrzygnięcie takie uznawano także w całej Unii Europejskiej, zwłaszcza dla dobra dziecka.***

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 28

Tekst proponowany przez Komisję

(28) We wszystkich sprawach dotyczących dzieci, a zwłaszcza w sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę, ***organy sądowe i administracyjne powinny brać pod uwagę możliwość osiągnięcia polubownego rozstrzygnięcia w drodze mediacji i przy użyciu innych stosownych środków***, przy wsparciu, w stosownych przypadkach, istniejących sieci i struktur wsparcia na potrzeby mediacji w transgranicznych sporach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Tego rodzaju starania nie powinny jednak prowadzić do nadmiernego wydłużenia postępowań w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.

Poprawka

(28) ***Przeprowadzenie mediacji może mieć duże znaczenie dla zakończenia sporu*** we wszystkich sprawach dotyczących dzieci, a zwłaszcza w ***transgranicznych sporach rodzicielskich o prawo pieczy nad dzieckiem i prawo do kontaktów z dzieckiem, a także w*** sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę. ***Ponadto z uwagi na występujący w całej Unii Europejskiej wzrost liczby transgranicznych sporów dotyczących pieczy nad dzieckiem spowodowany niedawnymi przyływami migracyjnymi oraz brak ram międzynarodowych, mediacja okazuje się często jedynym sposobem prawnym, aby pomóc rodzinom w osiągnięciu trwałego rozwiązania sporu rodzinnego. W celu propagowania mediacji w takich przypadkach organy sądowe i administracyjne przy wsparciu, w stosownych przypadkach, ze strony istniejących sieci i struktur wsparcia na potrzeby mediacji w transgranicznych sporach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej powinny pomagać stronom w wyborze odpowiednich mediatorów oraz***

w organizacji mediacji przed postępowaniem sądowym lub w jego trakcie. Stronom należy zapewnić pomoc finansową na prowadzenie mediacji przynajmniej w takim wymiarze, w jakim zapewniły lub zapewniłyby sobie pomoc prawną. Tego rodzaju starania nie powinny jednak prowadzić do nadmiernego wydłużenia postępowań w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. **i nie powinny skutkować obowiązkowym udziałem w postępowaniu mediacyjnym ofiar wszelkich form przemocy, w tym przemocy domowej.**

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 28 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(28a) Aby zapewnić skuteczną alternatywę dla postępowania sądowego w krajowych i międzynarodowych sprawach dotyczących sporów rodzinnych kluczowe jest, by zaangażowani mediatorzy przeszli odpowiednie specjalistyczne szkolenie. Szkolenie to powinno obejmować w szczególności ramy prawne transgranicznych sporów rodzinnych, kompetencje międzykulturowe oraz narzędzia zarządzania sytuacjami nasilonego sporu, we wszystkich przypadkach z uwzględnieniem dobra dziecka. Szkolenia dla sędziów jako potencjalnego głównego organu kierującego sprawę do mediacji powinny również obejmować sposoby zachęcenia stron do podjęcia mediacji na jak najwcześniejszym etapie oraz sposoby jak najszybszego włączenia mediacji do postępowania sądowego i do ustalonego harmonogramu przewidzianego dla postępowania na podstawie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję

(30) W przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub w którym zostało bezprawnie zatrzymane, postanowi o odmowie wydania dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., w swoim orzeczeniu powinien wyraźnie wskazać odpowiednie artykuły konwencji haskiej z 1980 r. stanowiące podstawę odmowy. Powinno być jednak możliwe zastąpienie takiego orzeczenia przez późniejsze orzeczenie, wydane w postępowaniu dotyczącym pieczy na dzieckiem, po dokładnym rozważeniu dobra dziecka przez sąd państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. Jeżeli takie orzeczenie wymaga powrotu dziecka, powrót powinien nastąpić bez potrzeby przeprowadzenia szczególnego postępowania w sprawie uznania i wykonania tego orzeczenia w państwie członkowskim, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 33

Tekst proponowany przez Komisję

(33) Ponadto cel, jakim jest **skrócenie czasu trwania transgranicznych sporów sądowych dotyczących dzieci i ograniczenie ich kosztów**, uzasadnia zniesienie w stosunku do wszystkich orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej wymogu

Poprawka

(30) W przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub w którym zostało bezprawnie zatrzymane, postanowi o odmowie wydania dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., w swoim orzeczeniu powinien wyraźnie wskazać odpowiednie artykuły konwencji haskiej z 1980 r. stanowiące podstawę odmowy, **a także podać jej powód**. Powinno być jednak możliwe zastąpienie takiego orzeczenia przez późniejsze orzeczenie, wydane w postępowaniu dotyczącym pieczy na dzieckiem, po dokładnym rozważeniu dobra dziecka przez sąd państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. Jeżeli takie orzeczenie wymaga powrotu dziecka, powrót powinien nastąpić bez potrzeby przeprowadzenia szczególnego postępowania w sprawie uznania i wykonania tego orzeczenia w państwie członkowskim, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone.

Poprawka

(33) Ponadto cel, jakim jest **ulstwienie swobodnego przepływu obywateli Unii**, uzasadnia zniesienie w stosunku do wszystkich orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, **które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia**, wymogu

stwierdzenia wykonalności przed ich wykonaniem w państwie członkowskim wykonania. Podczas gdy rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003 wymóg ten zniesiono wyłącznie w odniesieniu do orzeczeń przyznających prawo do osobistej styczności z dzieckiem i niektórych orzeczeń zarządzających powrót dziecka, w niniejszym rozporządzeniu przewidziano jedną procedurę regulującą transgraniczne wykonywanie wszystkich orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Orzeczenie wydane przez organy państwa członkowskiego należy zatem traktować, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia, tak, jakby wydano je w państwie członkowskim wykonania.

stwierdzenia wykonalności przed ich wykonaniem w państwie członkowskim wykonania. ***Skutkiem tego będzie w szczególności skrócenie czasu trwania transgranicznych sporów sądowych dotyczących dzieci i obniżenie ich kosztów.*** Podczas gdy rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003 wymóg ten zniesiono wyłącznie w odniesieniu do orzeczeń przyznających prawo do osobistej styczności z dzieckiem i niektórych orzeczeń zarządzających powrót dziecka, w niniejszym rozporządzeniu przewidziano jedną procedurę regulującą transgraniczne wykonywanie wszystkich orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej ***objętych zakresem niniejszego rozporządzenia.*** Orzeczenie wydane przez organy państwa członkowskiego należy zatem traktować, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia, tak, jakby wydano je w państwie członkowskim wykonania.

Uzasadnienie

Proponowany tekst wykracza poza zakres określony w niniejszym rozporządzeniu.

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 37 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(37a) Wszelka odmowa uznania orzeczenia w rozumieniu niniejszego rozporządzenia oparta na oczywistej sprzeczności z porządkiem publicznym państwa członkowskiego powinna być zgodna z art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 42

(42) W szczególnych przypadkach w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia, organy centralne powinny ze sobą współpracować przy udzielaniu pomocy organom krajowym oraz podmiotom odpowiedzialności rodzicielskiej. Taka pomoc powinna w szczególności obejmować ustalanie miejsca pobytu dziecka, samodzielnie lub za pośrednictwem innych właściwych organów, gdy jest to konieczne, aby zrealizować wniosek na podstawie niniejszego rozporządzenia, a także udostępnianie informacji na temat dziecka wymaganych na potrzeby postępowania.

(42) W szczególnych przypadkach w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia, organy centralne powinny ze sobą współpracować przy udzielaniu pomocy organom krajowym oraz podmiotom odpowiedzialności rodzicielskiej. Taka pomoc powinna w szczególności obejmować ustalanie miejsca pobytu dziecka, samodzielnie lub za pośrednictwem innych właściwych organów, gdy jest to konieczne, aby zrealizować wniosek na podstawie niniejszego rozporządzenia, a także udostępnianie informacji na temat dziecka wymaganych na potrzeby postępowania. ***W przypadku gdy jurysdykcję ma państwo członkowskie niebędące państwem członkowskim obywatelstwa dziecka, organy centralne państwa członkowskiego mającego jurysdykcję bezzwłocznie informują organy centralne państwa członkowskiego obywatelstwa dziecka.***

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 44

(44) Wnioskujący organ, bez uszczerbku dla wszelkich wymogów krajowego prawa procesowego, powinien mieć swobodę wyboru różnych dostępnych mu kanałów pozyskiwania niezbędnych informacji, na przykład w przypadku sądów – w drodze zastosowania przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001, skorzystania z pomocy europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, zwłaszcza organów centralnych ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, sędziów i punktów kontaktowych należących do tej sieci, lub w przypadku organów sądowych i

(44) Wnioskujący organ, bez uszczerbku dla wszelkich wymogów krajowego prawa procesowego, powinien mieć swobodę wyboru różnych dostępnych mu kanałów pozyskiwania niezbędnych informacji, na przykład w przypadku sądów – w drodze zastosowania przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001, skorzystania z pomocy europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, zwłaszcza organów centralnych ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, sędziów i punktów kontaktowych należących do tej sieci, lub w przypadku organów sądowych i

administracyjnych – poprzez występowanie z wnioskami o udzielenie informacji za pośrednictwem wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych działających w tym obszarze.

administracyjnych – poprzez występowanie z wnioskami o udzielenie informacji za pośrednictwem wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych działających w tym obszarze. ***Współpracę i komunikację międzynarodową w zakresie wymiaru sprawiedliwości powinni inicjować lub ułatwiać specjalnie do tego wyznaczeni sędziowie-korespondenci sieci lub sędziowie łącznikowi w każdym państwie członkowskim. Należy odróżnić rolę Europejskiej Sieci Sądowej od roli organów centralnych.***

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 46

Tekst proponowany przez Komisję

(46) Organ państwa członkowskiego rozważający wydanie orzeczenia w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej powinien mieć **prawo** wystąpienia do organów innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przekazanie informacji istotnych dla ochrony dziecka, jeżeli wymaga tego dobro dziecka. W zależności od okoliczności informacje te mogą obejmować informacje na temat postępowań i orzeczeń dotyczących rodzica lub rodzeństwa dziecka lub zdolności rodzica do opieki nad dzieckiem lub utrzymywania osobistej styczności z dzieckiem.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 46 a (nowy)

Poprawka

(46) Organ państwa członkowskiego rozważający wydanie orzeczenia w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej powinien mieć **obowiązek** wystąpienia do organów innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przekazanie informacji istotnych dla ochrony dziecka, jeżeli wymaga tego dobro dziecka. W zależności od okoliczności informacje te mogą obejmować informacje na temat postępowań i orzeczeń dotyczących rodzica lub rodzeństwa dziecka lub zdolności rodzica **czy rodziny** do opieki nad dzieckiem lub utrzymywania osobistej styczności z dzieckiem. ***Obywatelstwo, sytuacja ekonomiczna lub społeczna oraz pochodzenie kulturowe i wyznanie rodzica nie powinny być czynnikami decydującymi przy orzekaniu o zdolności do sprawowania pieczy nad dzieckiem.***

(46a) Należy wszelkimi środkami wspierać komunikację między sędziami, organami administracji publicznej, organami centralnymi, specjalistami zapewniającymi pomoc rodzicom oraz między samymi rodzicami, biorąc m.in. pod uwagę, że orzeczenie o odmowie powrotu może naruszać prawa podstawowe dziecka w takim samym stopniu jak orzeczenie nakazujące jego powrót.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 48 a (nowy)

(48a) Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sędziowie powinni kontaktować się bezpośrednio z organami centralnymi lub właściwymi sądami w innych państwach członkowskich.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 49

(49) Jeżeli organ państwa członkowskiego wydał już orzeczenie w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej lub rozważył wydanie takiego orzeczenia, a jego wykonanie ma nastąpić w innym państwie członkowskim, organ ten **może** zwrócić się z wnioskiem do organów tego drugiego państwa członkowskiego o udzielenie pomocy w wykonaniu tego orzeczenia. Powinno to dotyczyć, na przykład, orzeczeń przyznających prawo do nadzorowanej osobistej styczności z dzieckiem, które mają być wykonane w państwie członkowskim innym niż

(49) Jeżeli organ państwa członkowskiego wydał już orzeczenie w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej lub rozważył wydanie takiego orzeczenia, a jego wykonanie ma nastąpić w innym państwie członkowskim, organ ten **powinien** zwrócić się z wnioskiem do organów tego drugiego państwa członkowskiego o udzielenie pomocy w wykonaniu tego orzeczenia. Powinno to dotyczyć, na przykład, orzeczeń przyznających prawo do nadzorowanej osobistej styczności z dzieckiem, które mają być wykonane w państwie

państwo członkowskie, w którym mieści się organ zarządzający osobistą styczość, lub przewidujących zastosowanie jakichkolwiek innych środków dodatkowych przez właściwe organy w państwie członkowskim, w którym orzeczenie ma podlegać wykonaniu.

członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym mieści się organ zarządzający osobistą styczość, lub przewidujących zastosowanie jakichkolwiek innych środków dodatkowych przez właściwe organy w państwie członkowskim, w którym orzeczenie ma podlegać wykonaniu.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 50

Tekst proponowany przez Komisję

(50) Jeżeli organ państwa członkowskiego rozważa umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce w innym państwie członkowskim, przed umieszczeniem dziecka w **tej rodzinie** lub placówce należy przeprowadzić procedurę konsultacji za pośrednictwem organów centralnych obu zainteresowanych państw członkowskich. Organ rozważający umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce powinien – przed zarządzeniem umieszczenia – uzyskać zgodę właściwego organu państwa członkowskiego, w którym dziecko powinno zostać umieszczone. Ponieważ umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce stanowi najczęściej środek stosowany w trybie pilnym, który jest niezbędny, aby wyrwać dziecko z sytuacji, która zagraża jego dobru, w przypadku orzeczeń tego rodzaju czas odgrywa istotną rolę. Aby przyspieszyć przebieg procedury konsultacji, w niniejszym rozporządzeniu wyczerpująco określono zatem wymogi dotyczące wniosku i terminu udzielenia odpowiedzi przez państwo członkowskie, w którym dziecko powinno zostać umieszczone. Warunki udzielania lub odmawiania zgody powinny jednak nadal być regulowane przez prawo krajowe państwa członkowskiego, do którego

Poprawka

(50) Jeżeli organ państwa członkowskiego rozważa umieszczenie dziecka **u członków rodziny**, w rodzinie zastępczej lub w placówce w innym państwie członkowskim, przed umieszczeniem dziecka **u członków rodziny**, w **rodzinie zastępczej** lub placówce należy przeprowadzić procedurę konsultacji za pośrednictwem organów centralnych obu zainteresowanych państw członkowskich. Organ rozważający umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce powinien – przed zarządzeniem umieszczenia – uzyskać zgodę właściwego organu państwa członkowskiego, w którym dziecko powinno zostać umieszczone. Ponieważ umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce stanowi najczęściej środek stosowany w trybie pilnym, który jest niezbędny, aby wyrwać dziecko z sytuacji, która zagraża jego dobru, w przypadku orzeczeń tego rodzaju czas odgrywa istotną rolę. Aby przyspieszyć przebieg procedury konsultacji, w niniejszym rozporządzeniu wyczerpująco określono zatem wymogi dotyczące wniosku i terminu udzielenia odpowiedzi przez państwo członkowskie, w którym dziecko powinno zostać umieszczone. Warunki udzielania lub odmawiania zgody powinny jednak nadal być regulowane przez prawo krajowe

skierowano wniosek.

państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 51

Tekst proponowany przez Komisję

(51) **Każde długoterminowe umieszczenie dziecka za granicą powinno przebiegać** zgodnie z art. 24 ust. 3 Karty praw podstawowych UE (prawo do utrzymywania osobistego kontaktu z rodzicami) oraz postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, a zwłaszcza art. 8, 9 i 20. Rozważając możliwe rozwiązania, należyta uwagę należy w szczególności zwrócić na pożądaną ciągłość w wychowaniu dziecka **oraz na** pochodzenie etniczne dziecka, jego wyznanie oraz uwarunkowania kulturowe i językowe.

Poprawka

(51) **Organy państwowe, które rozpatrują kwestię umieszczenia dziecka, powinny działać** zgodnie z art. 24 ust. 3 Karty praw podstawowych UE (prawo do utrzymywania osobistego kontaktu z rodzicami) oraz postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, a zwłaszcza art. 8, 9 i 20. Rozważając możliwe rozwiązania, należyta uwagę należy w szczególności zwrócić na **możliwość umieszczenia rodzeństwa w tej samej rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczej, oraz na** pożądaną ciągłość w wychowaniu dziecka **i** pochodzenie etniczne dziecka, jego wyznanie oraz uwarunkowania kulturowe i językowe. **W szczególności w razie długoterminowego umieszczenia dziecka za granicą odpowiednie organy powinny zawsze najpierw rozważyć możliwość umieszczenia dziecka u krewnych mieszkających w innym kraju, jeżeli dziecko stworzyło więź z tymi członkami rodziny, w następstwie indywidualnej oceny dobra dziecka. Takie długoterminowe umieszczenie powinno podlegać okresowemu przeglądowi pod kątem potrzeb i dobra dziecka.**

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 1 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

1. **Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, bez** względu na

Poprawka

1. **Bez** względu na rodzaj organu sądowego lub administracyjnego **bądź**

rodzaj organu sądowego lub administracyjnego, w sprawach cywilnych dotyczących:

innego organu, który jest właściwy w sprawach wchodzących w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych dotyczących:

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 29

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 – ustęp 1 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ba) uprowadzenie dziecka za granicę

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 30

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 – ustęp 2 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

d) umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczej;

d) umieszczenie dziecka **za granicą u członków rodziny**, w rodzinie zastępczej lub w **bezpiecznej** placówce opiekuńczej **za granicą**;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 31

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 2 – akapit 1 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. „organ” oznacza dowolny organ sądowy lub administracyjny państw członkowskich, **które są właściwe w**

1. „organ” oznacza dowolny organ sądowy lub administracyjny **oraz dowolny inny organ** państw członkowskich, **który**

sprawach, *które wchodzą* w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia;

jest właściwy w sprawach *wchodzących* w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 32

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 2 – akapit 1 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. „państwo członkowskie” oznacza każde państwo członkowskie z wyjątkiem Danii;

Poprawka

3. „państwo członkowskie” oznacza każde państwo członkowskie **Unii Europejskiej** z wyjątkiem Danii;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 33

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 2 – akapit 1 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. „orzeczenie” oznacza postanowienie, zarządzenie lub wyrok organu państwa członkowskiego orzekające rozwód, separację, unieważnienie małżeństwa lub dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej;

Poprawka

4. „orzeczenie” oznacza postanowienie, zarządzenie lub wyrok organu państwa członkowskiego **lub też dokument urzędowy, który jest wykonalny w państwie członkowskim, bądź porozumienie między stronami, które jest wykonalne w państwie członkowskim jego zawarcia**, orzekające rozwód, separację, unieważnienie małżeństwa lub dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 34

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 2 – akapit 1 – ustęp 12 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

12. „**bezprawne uprowadzenie albo zatrzymanie dziecka**” oznacza uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka, jeżeli:

Poprawka

12. „**uprowadzenie dziecka za granicę**” oznacza uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka, jeżeli:

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 35

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt. W przypadku zgodnego z prawem przeprowadzenia się dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego i uzyskania przez nie w tym państwie nowego zwykłego pobytu jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu.

Poprawka

1. W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt. W przypadku zgodnego z prawem przeprowadzenia się dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego i uzyskania przez nie w tym państwie nowego zwykłego pobytu jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu, **chyba że przed przeprowadzką dziecka strony zgodzą się, że jurysdykcja w dalszym ciągu będzie należała do organu państwa członkowskiego, w którym dziecko miało swój dotychczasowy zwykły pobyt.**

Poprawka 36

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Jeżeli toczy się postępowanie w sprawie pieczy nad dzieckiem i prawa do kontaktów, organ państwa członkowskiego pochodzenia zachowuje

*właściwość do zakończenia postępowania,
chyba że strony uzgodnią, że
postępowanie ma zostać zakończone.*

Uzasadnienie

Celem tego uregulowania jest udaremnienie wywozu dziecka do innego kraju, aby uniknąć ewentualnie niekorzystnego orzeczenia organu.

Poprawka 37

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania, jeżeli osoba uprawniona do osobistej styczności w rozumieniu ust. 1 uznała jurysdykcję organów państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu dziecka poprzez udział w postępowaniu przed tymi organami, nie kwestionując ich jurysdykcji.

Poprawka

2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania, jeżeli osoba uprawniona do osobistej styczności w rozumieniu ust. 1 **została powiadomiona przez organy poprzedniego miejsca zwykłego pobytu o skutkach prawnych i niezależnie od tych informacji** uznała jurysdykcję organów państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu dziecka poprzez udział w postępowaniu przed tymi organami, nie kwestionując ich jurysdykcji.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 38

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 9 – akapit 1 – litera b – podpunkt i

Tekst proponowany przez Komisję

(i) w ciągu roku od chwili, w której sprawujący pieczę nad dzieckiem dowiedział się lub powinien był się dowiedzieć o miejscu pobytu dziecka, **nie** został **złożony żaden pozew** lub **wniosek** o powrót dziecka do właściwych organów państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało uprowadzone lub w którym jest zatrzymane;

Poprawka

(i) w ciągu roku od chwili, w której sprawujący pieczę nad dzieckiem dowiedział się lub powinien był się dowiedzieć o miejscu pobytu dziecka, **pomimo że** został **powiadomiony przez organy o prawnym wymogu dotyczącym pozwu** lub **wniosku** o powrót dziecka, do właściwych organów państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało uprowadzone lub w którym jest

zatrzymane, *nie wpłynął żaden taki pozew lub wniosek*;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 39

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 5 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Wyznaczeni sędziowie są czynni i mają doświadczenie jako sędziowie rodzeni, w szczególności doświadczenie w sprawach o transgranicznym wymiarze jurysdykcji.

Poprawka 40

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 12 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

W przypadkach niecierpiących zwłoki organy państwa członkowskiego, w którym znajduje się dziecko lub należący do dziecka majątek, mają jurysdykcję do zastosowania środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do tego dziecka lub majątku.

W przypadkach niecierpiących zwłoki organy państwa członkowskiego, w którym znajduje się dziecko lub należący do dziecka majątek, mają jurysdykcję do zastosowania środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do tego dziecka lub majątku.
Takie środki nie mogą w sposób nieuzasadniony opóźniać postępowania oraz wydania ostatecznej decyzji o pieczy nad dzieckiem i prawie do osobistej styczności z dzieckiem.

Poprawka 41

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 12 – ustęp 1 – akapit 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Jeżeli wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ, który zastosował środki zabezpieczające, informuje o tym organ

Jeżeli wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ, który zastosował środki zabezpieczające, informuje o tym organ

państwa członkowskiego, który ma jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia do rozpoznania sprawy co do istoty, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego wyznaczonego zgodnie z art. 60.

państwa członkowskiego, który ma jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia do rozpoznania sprawy co do istoty, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego wyznaczonego zgodnie z art. 60. **Organ ten dopilnowuje, by rodzice biorący udział w postępowaniu byli równo traktowani i zostali bezzwłocznie i wyczerpująco powiadomieni o wszystkich tych środkach w języku, którym się posługują.**

Poprawka 42

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 12 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Środki zastosowane na podstawie ust. 1 tracą moc, gdy tylko organ państwa członkowskiego, do którego jurysdykcji należy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem rozpoznać sprawę co do istoty, zastosował środki, które uważa za właściwe.

Poprawka

2. Środki zastosowane na podstawie ust. 1 tracą moc, gdy tylko organ państwa członkowskiego, do którego jurysdykcji należy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem rozpoznać sprawę co do istoty, zastosował środki, które uważa za właściwe, **oraz od chwili kiedy organ ten powiadomi o tych środkach organ państwa członkowskiego, w którym zastosowano środki tymczasowe.**

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 43

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 19 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek organu, do którego wniesiono o rozstrzygnięcie sporu, wszelki inny organ, do którego wniesiono spór, niezwłocznie powiadamia wnioskujący organ o terminie, w jakim wniesiono doń spór zgodnie z art. 15.

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 44

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 20

Tekst proponowany przez Komisję

Artykuł 20

Prawo dziecka do wyrażenia swoich
poglądów

Sprawując jurysdykcję na podstawie sekcji 2 niniejszego rozdziału, organy państw członkowskich zapewniają, aby dziecku, które jest w stanie formułować swoje własne poglądy, zapewniono rzeczywistą i skuteczną możliwość swobodnego wyrażenia tych poglądów w trakcie postępowania.

Poprawka

Artykuł 20

Prawo dziecka do wyrażenia swoich
poglądów

Sprawując jurysdykcję na podstawie sekcji 2 niniejszego rozdziału, organy państw członkowskich zapewniają, aby dziecku, które jest w stanie formułować swoje własne poglądy, zapewniono rzeczywistą i skuteczną możliwość swobodnego wyrażenia tych poglądów w trakcie postępowania **zgodnie z krajowym prawem procesowym, art. 24 ust. 1 Karty, art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka i zaleceniem Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie udziału dzieci i osób młodych w wieku poniżej 18 lat^{1a} .** Organy dokumentują w orzeczeniu fakt ich uwzględnienia.

Wysłuchania dziecka korzystającego z przysługującego mu prawa do wyrażenia poglądów dokonuje sędzia lub specjalnie wyszkolony ekspert zgodnie z krajowymi przepisami, bez żadnej presji, w szczególności bez presji ze strony rodziców, w przyjaznym dla dziecka otoczeniu odpowiednim dla jego wieku pod względem językowym i treściowym, przy zapewnieniu wszelkich gwarancji, które umożliwiają ochronę integralności emocjonalnej oraz dobra dziecka.

Wysłuchania dziecka nie dokonuje się w obecności stron postępowania ani ich przedstawicieli, lecz zapisuje się je i dodaje do dokumentacji, aby strony i ich przedstawiciele mogli zapoznać się z

Organ nadaje poglądom dziecka należyłą wagę stosownie do wieku i dojrzałości dziecka oraz dokumentuje w orzeczeniu fakt ich uwzględnienia.

zapisem wysłuchania.

Organ nadaje poglądom dziecka należyłą wagę stosownie do wieku i dojrzałości dziecka, ***z uwzględnieniem dobra dziecka***, oraz dokumentuje w orzeczeniu fakt ich uwzględnienia.

1a CM/Rec(2012)2 z 28 marca 2012 r.

Poprawka 45

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 23 – ustęp 2**

Tekst proponowany przez Komisję

2. Sąd bada na jak najwcześniejszym etapie postępowania, czy strony są gotowe podjąć mediację w celu znalezienia, ze względu na dobro dziecka, zgodnego rozwiązania, pod warunkiem że nie opóźni to nadmiernie postępowania.

Poprawka

2. Sąd bada na jak najwcześniejszym etapie postępowania, czy strony są gotowe podjąć mediację w celu znalezienia, ze względu na dobro dziecka, zgodnego rozwiązania, pod warunkiem że nie opóźni to nadmiernie postępowania. ***W tym przypadku sąd zwraca się do stron o skorzystanie z mediacji.***

Poprawka 46

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 25 – ustęp 3**

Tekst proponowany przez Komisję

3. Sąd może nadać orzeczeniu zarządzającemu powrót dziecka klauzulę tymczasowej wykonalności, bez względu na możliwość wniesienia środka zaskarżenia, nawet jeśli prawo krajowe nie przewiduje takiej tymczasowej wykonalności.

Poprawka

3. Sąd może nadać orzeczeniu zarządzającemu powrót dziecka klauzulę tymczasowej wykonalności, bez względu na możliwość wniesienia środka zaskarżenia, nawet jeśli prawo krajowe nie przewiduje takiej tymczasowej wykonalności, ***biorąc pod uwagę dobro dziecka.***

Poprawka 47

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 25 – ustęp 5 a (nowy)**

5a. Jeżeli organ sądowy nakazał powrót dziecka, powiadamia on o takim orzeczeniu organ centralny państwa członkowskiego zwykłego pobytu dziecka przed jego bezprawnym uprowadzeniem i o terminie, w jakim orzeczenie to staje się skuteczne.

Poprawka 48

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 32 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Jeżeli orzeczenia nie wykonano w terminie sześciu tygodni od chwili wszczęcia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, sąd państwa członkowskiego wykonania informuje o tym fakcie i o powodach niewykonania wnioskujący organ centralny w państwie członkowskim pochodzenia lub wnioskodawcę, jeżeli postępowanie wszczęto bez pomocy organu centralnego.

Poprawka

4. Jeżeli orzeczenia nie wykonano w terminie sześciu tygodni od chwili wszczęcia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, sąd państwa członkowskiego wykonania informuje **należycie** o tym fakcie i o powodach niewykonania wnioskujący organ centralny w państwie członkowskim pochodzenia lub wnioskodawcę, jeżeli postępowanie wszczęto bez pomocy organu centralnego, **oraz podaje przewidywany termin wykonania.**

Poprawka 49

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 37 – akapit 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

a) **jeżeli** takie uznanie jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie; lub

Poprawka

a) **a) jeżeli** takie uznanie jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie, **przy czym odmowa ta nie może skutkować żadną formą dyskryminacji zakazanej na mocy art. 21 Karty;** lub

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 50

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 38 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

1. Na wniosek zainteresowanej strony **odmawia się uznania** orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej:

Poprawka

1. Na wniosek zainteresowanej strony **nie uznaje się** orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej:

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 38 – ustęp 1 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) jeżeli zostało wydane zaocznie, jeśli osobie nieobecnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że taka osoba jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem; lub

Poprawka

b) jeżeli **orzeczenie** zostało wydane zaocznie, jeśli osobie nieobecnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że taka osoba jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem; lub

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 52

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 58 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Powód lub wnioskodawca, który korzystał w państwie członkowskim pochodzenia z

Poprawka

Powód lub wnioskodawca, który korzystał w państwie członkowskim pochodzenia z

całkowitej lub częściowej pomocy prawnej lub ze zwolnienia od kosztów i opłat, ma prawo do korzystania w postępowaniach przewidzianych w art. 27 ust. 3, art. 32, 39 i 42 z najkorzystniejszej pomocy prawnej lub ze zwolnienia od kosztów i opłat w najszerszym zakresie przewidzianym w prawie państwa członkowskiego wykonania.

całkowitej lub częściowej pomocy prawnej, **pomocy finansowej na przeprowadzenie mediacji** lub ze zwolnienia od kosztów i opłat, ma prawo do korzystania w postępowaniach przewidzianych w art. 27 ust. 3, art. 32, 39 i 42 z najkorzystniejszej pomocy prawnej lub ze zwolnienia od kosztów i opłat w najszerszym zakresie przewidzianym w prawie państwa członkowskiego wykonania.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 53

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 63 – ustęp 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

a) zapewnić, na wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego, pomoc w ustaleniu miejsca pobytu dziecka, jeżeli istnieją przesłanki sugerujące, że dziecko może przebywać na terytorium państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, a ustalenie miejsca pobytu dziecka jest konieczne, aby **zrealizować wniosek na podstawie niniejszego rozporządzenia;**

Poprawka

a) zapewnić, na wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego, pomoc w ustaleniu miejsca pobytu dziecka, jeżeli istnieją przesłanki sugerujące, że dziecko może przebywać na terytorium państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, a ustalenie miejsca pobytu dziecka jest konieczne, aby **zastosować niniejsze rozporządzenie;**

Uzasadnienie

Dostosowanie wniosku dotyczącego przekształcenia do proponowanego całkowitego uchylecia exequatur. Mogłyby pojawić się wątpliwości, czy automatyczne wykonanie można uznać za „wniosek”, co wywołałoby niepotrzebne niejasności.

Poprawka 54

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 63 – ustęp 1 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

d) ułatwiać kontaktowanie się

Poprawka

d) ułatwiać kontaktowanie się

między organami, w szczególności w celu zastosowania art. 14, art. 25 ust. 1 lit. a), art. 26 ust. 2 i art. 26 ust. 4 akapit drugi;

między organami **sądowymi**, w szczególności w celu zastosowania art. 14 i **19**, art. 25 ust. 1 lit. a), art. 26 ust. 2 i art. 26 ust. 4 akapit drugi;

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 55

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 63 – ustęp 1 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ea) informować podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej o pomocy prawnej i wsparciu, takich jak pomoc świadczona przez wyspecjalizowanych prawników dwujęzycznych, aby nie dopuścić do sytuacji, w której podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej wyrażają zgodę, nie rozumiejąc zakresu wyrażanej zgody.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 56

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 63 – ustęp 1 – litera g

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

g) zapewnić, by, w przypadku gdy organy te wszczynają lub mają udział we wszczęciu postępowania sądowego w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., dokumentację opracowaną na potrzeby tego postępowania skompletowano w terminie sześciu tygodni, chyba że jest to niemożliwe ze względu na wyjątkowe okoliczności.

g) zapewnić, by, w przypadku gdy organy te wszczynają lub mają udział we wszczęciu postępowania sądowego w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., dokumentację opracowaną na potrzeby tego postępowania skompletowano **i przekazano sądowi lub innemu właściwemu organowi** w terminie sześciu tygodni, chyba że jest to niemożliwe ze względu na wyjątkowe okoliczności.

Poprawka 57

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

1. Na uzasadniony wniosek organu centralnego lub organu państwa członkowskiego, z którym dziecko ma ścisły związek, organ centralny państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt i w którym jest obecne, **może** bądź bezpośrednio bądź przez organy publiczne lub inne jednostki:

Poprawka 58

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Jeżeli rozważane jest orzeczenie w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, gdy wymaga tego sytuacja dziecka organ państwa członkowskiego **może wystąpić** do dowolnego organu innego państwa członkowskiego, który posiada informacje istotne z punktu widzenia ochrony dziecka, o ich przekazanie.

Poprawka 59

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Na uzasadniony wniosek organu centralnego lub organu państwa członkowskiego, z którym dziecko ma ścisły związek, organ centralny państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt i w którym jest obecne, **ma obowiązek** bądź bezpośrednio bądź przez organy publiczne lub inne jednostki:

Poprawka

2. Jeżeli rozważane jest orzeczenie w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, gdy wymaga tego sytuacja dziecka organ państwa członkowskiego **występuje** do dowolnego organu innego państwa członkowskiego, który posiada informacje istotne z punktu widzenia ochrony dziecka, o ich przekazanie.

2a. Przy sprawdzaniu kwestii związanych z odpowiedzialnością rodzicielską organ centralny państwa członkowskiego, w którym dziecko ma miejsce zwykłego pobytu, bezzwłocznie informuje organ centralny państwa członkowskiego obywatelstwa dziecka lub rodzica o toczącym się postępowaniu.

Poprawka 60

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Organ państwa członkowskiego **może wystąpić** do organów innego państwa członkowskiego o udzielenie pomocy we wprowadzeniu w życie orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w szczególności w zapewnieniu skutecznego wykonania prawa do osobistej styczności z dzieckiem, jak również prawa do regularnego utrzymywania bezpośrednich kontaktów.

Poprawka 61

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. Organy państwa członkowskiego, w którym dziecko nie ma zwykłego pobytu, na wniosek **osoby przebywającej** w tym państwie członkowskim, **która ubiega** się o uzyskanie lub zachowanie prawa do osobistej styczności z dzieckiem, lub na wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego, gromadzą informacje lub dowody oraz mogą wypowiedzieć się o zdolności **tej osoby** do wykonywania prawa do osobistej styczności i o warunkach, na jakich prawo to powinno być wykonywane.

Poprawka 62

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 5 a (nowy)

Poprawka

3. Organ państwa członkowskiego **występuje** do organów innego państwa członkowskiego o udzielenie pomocy we wprowadzeniu w życie orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w szczególności w zapewnieniu skutecznego wykonania prawa do osobistej styczności z dzieckiem, jak również prawa do regularnego utrzymywania bezpośrednich kontaktów.

Poprawka

5. Organy państwa członkowskiego, w którym dziecko nie ma zwykłego pobytu, na wniosek **rodzica lub członka rodziny przebywającego** w tym państwie członkowskim, **który ubiega** się o uzyskanie lub zachowanie prawa do osobistej styczności z dzieckiem, lub na wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego, gromadzą informacje lub dowody oraz mogą wypowiedzieć się o zdolności **tych osób** do wykonywania prawa do osobistej styczności i o warunkach, na jakich prawo to powinno być wykonywane.

5a. Organ państwa członkowskiego może zwrócić się do centralnego organu innego państwa członkowskiego o udzielenie informacji na temat prawa krajowego tego państwa członkowskiego w sprawach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, które to informacje są istotne dla rozpatrzenia sprawy na podstawie niniejszego rozporządzenia. Organ państwa członkowskiego, do którego zwrócono się o udzielenie informacji, musi odpowiedzieć w możliwie najkrótszym terminie.

Poprawka 63

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 65 – ustęp 1

1. Jeżeli organ mający jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia rozważa umieszczenie dziecka w **placówce opiekuńczej** lub w **rodzinie zastępczej** w innym państwie członkowskim, organ ten najpierw uzyskuje zgodę właściwego organu w tym innym państwie członkowskim. W tym celu organ ten, za pośrednictwem organu centralnego swojego państwa członkowskiego, kieruje do organu centralnego państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zostać umieszczone, wniosek o wyrażenie zgody, obejmujący sprawozdanie na temat dziecka wraz z podaniem powodów, dla których wnioskuje się o umieszczenie dziecka poza rodziną lub objęcie go opieką.

1. Jeżeli organ mający jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia rozważa umieszczenie dziecka **u członków rodziny, w rodzinie zastępczej** lub w **bezpiecznej placówce opiekuńczej** w innym państwie członkowskim, organ ten najpierw uzyskuje zgodę właściwego organu w tym innym państwie członkowskim. W tym celu organ ten, za pośrednictwem organu centralnego swojego państwa członkowskiego, kieruje do organu centralnego państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zostać umieszczone, wniosek o wyrażenie zgody, obejmujący sprawozdanie na temat dziecka wraz z podaniem powodów, dla których wnioskuje się o umieszczenie dziecka poza rodziną lub objęcie go opieką. **Państwa członkowskie zapewniają rodzicom i krewnym dziecka możliwość regularnej styczności osobistej niezależnie od miejsca zamieszkania, chyba że zagraża to dobru dziecka.**

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 64

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 65 – ustęp 4 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Jeżeli właściwy organ zamierza wysłać pracowników socjalnych do innego państwa członkowskiego w celu ustalenia, czy umieszczenie w tym państwie służy dobru dziecka, powiadamia on o tym zainteresowane państwo członkowskie.

Poprawka 65

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 66 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. **Każdy** organ centralny ponosi swoje własne koszty.

4. **Jeżeli wnioskujące państwo członkowskie i państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, nie uzgodnią inaczej, każdy** organ centralny ponosi swoje własne koszty.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 66

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 79 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Do dnia [**10** lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z oceny ex post niniejszego rozporządzenia, sporządzone z

Do dnia [**pięć** lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z oceny ex post niniejszego rozporządzenia, sporządzone z

wykorzystaniem informacji dostarczonych przez państwa członkowskie. Do sprawozdania dołącza się, w razie potrzeby, wniosek ustawodawczy.

wykorzystaniem informacji dostarczonych przez państwa członkowskie. Do sprawozdania dołącza się, w razie potrzeby, wniosek ustawodawczy.

Uzasadnienie

Poprawka konieczna do zachowania wewnętrznej logiki tekstu.

Poprawka 67

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 79 – ustęp 2 – litera a a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

aa) liczby przypadków i orzeczeń w postępowaniu mediacyjnym dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej;

UZASADNIENIE

I. Zakres stosowania

Przedmiotowy wniosek dotyczący przekształcenia rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (rozporządzenie Bruksela IIa) jest inicjatywą w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

W przeprowadzonych przez Komisję Europejską konsultacjach z zainteresowanymi stronami i w szeregu sporządzonych analiz stwierdzono, że spośród dwóch dziedzin objętych rozporządzeniem – spraw małżeńskich i spraw dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej – sprawy dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej powodują poważne problemy i pilnie wymagają rozwiązania. W związku z tym szczególną uwagę poświęcono ogólnej skuteczności niektórych aspektów postępowania dotyczącego dzieci, w tym sprawom dotyczącym uprowadzenia dziecka przez jedno z rodziców, umieszczania dzieci poza rodziną za granicą, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy między organami krajowymi.

II. Procedura powrotu dziecka

Przekształcenie ma na celu poprawę skuteczności procedury powrotu uprowadzonego dziecka. Po pierwsze, we wniosku przewidziano maksymalny okres 18 tygodni dla wszystkich możliwych etapów postępowania, czyli oddzielny termin 6 tygodni na postępowanie przed organami centralnymi na przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o powrót dziecka (art. 63 ust. 1), dodatkowy termin 6 tygodni na postępowanie przed sądem pierwszej instancji oraz ostateczny termin 6 tygodni na postępowanie przed sądem odwoławczym (art. 23 ust. 1). Po drugie, we wniosku ograniczono liczbę do jednej możliwości odwołania (art. 25 ust. 4) i zobowiązano państwa członkowskie, w których dziecko miało miejsce zwykłego pobytu bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem, do dokładnego zbadania dobra dziecka przed wydaniem ostatecznego orzeczenia w sprawie pieczy nad dzieckiem oraz do wysłuchania dziecka w tym zakresie, pod warunkiem że jest w stanie formułować swoje własne poglądy.

We wniosku przewidziano także skupienie jurysdykcji w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka w wyspecjalizowanych sądach (art. 22). Państwa członkowskie muszą wyznaczyć te sądy i powiadomić o nich Komisję. To rozwiązanie postrzega się jako jedną z najważniejszych nowości wniosku, która może przyczynić się do prawidłowego stosowania odpowiednich przepisów w wyznaczonym terminie. Jednak należy zauważyć, że skupienie jurysdykcji nie może naruszać przysługującego obywatelom prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz terminowości postępowania w sprawie powrotu dziecka, zwłaszcza w większych państwach członkowskich.

Ponadto wniosek zmierza do poprawy stosowania w praktyce „mechanizmu nadrzędnego” z art. 26 ust. 2–4 poprzez ustanowienie procedury, którą stosuje się po wydaniu, na podstawie art. 13 konwencji haskiej z 1980 r., odmowy zarządzenia powrotu dziecka w państwie, do którego uprowadzono dziecko. W ten sposób sąd państwa zwykłego pobytu dziecka

bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem, który nadal jest właściwy do rozstrzygania o odpowiedzialności rodzicielskiej, ma możliwość „uchylenia” wszelkiego orzeczenia wydanego przez dany sąd w sprawie powrotu przez wydanie orzeczenia nakazującego powrót dziecka. We wniosku dotyczącym przekształcenia wprowadzono nowy obowiązek tłumaczenia dokumentów na urzędowy język państwa, do którego dokumenty są przesyłane, a sąd ma także obowiązek dokonywania przeglądu kwestii pieczy nad dzieckiem z uwzględnieniem dobra dziecka oraz dokonywania przeglądu uzasadnienia orzeczenia odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka i dowodów, w oparciu o które to orzeczenie wydano.

Wreszcie jeżeli dziecku zagraża poważna szkoda lub jeżeli mogłoby się ono znaleźć w innej niedopuszczalnej sytuacji w razie powrotu bez żadnych zabezpieczeń do państwa zwykłego pobytu dziecka, zgodnie z wnioskiem sąd państwa członkowskiego, do którego uprowadzono dziecko, może zarządzić pilne środki zabezpieczające (art. 25 ust. 1 lit. b)).

III. Zniesienie procedury exequatur

W obecnej wersji rozporządzenia Bruksela IIa zniesiono już procedurę stwierdzenia wykonalności orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim („exequatur”) w odniesieniu do prawa do osobistej styczności z dzieckiem i niektórych orzeczeń dotyczących powrotu dziecka. We wniosku dotyczącym przekształcenia zniesiono procedurę exequatur dla wszystkich orzeczeń objętych zakresem rozporządzenia, w tym dotyczących prawa do pieczy, nakazów zastosowania wobec dziecka środków zabezpieczających oraz nakazów umieszczenia dziecka poza rodziną. Zmianie tej towarzyszą zabezpieczenia proceduralne w odniesieniu do przysługującego pozwanemu prawa do sprawiedliwego procesu i skutecznego środka odwoławczego na mocy art. 41 Karty praw podstawowych UE. Zgodnie z wnioskiem Komisji przyniosłoby to europejskim obywatelom uczestniczącym w transgranicznym sporze oszczędności w średniej kwocie 2200 EUR na rozpatrywaniu wniosku, co także zlikwidowałoby opóźnienia.

IV. Obowiązek wysłuchania dziecka

Wysłuchanie dziecka jest delikatnym zagadnieniem, przy czym prawo to wynika z art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r., a zostało potwierdzone w art. 24 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Ani w konwencji z 1966 r., ani w konwencji z 1980 r. nie ustanowiono generalnego wymogu, by dziecku, które jest w stanie formułować swoje własne poglądy, dano rzeczywistą i skuteczną możliwość swobodnego wyrażenia tych poglądów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym prowadzonym na mocy tych konwencji. Taki generalny wymóg ujęto teraz we wniosku dotyczącym przekształcenia. Jednak należy dokonać rozróżnienia między – z jednej strony – obowiązkiem umożliwienia dziecku bycia wysłuchanym, jeżeli jest w stanie formułować swoje własne poglądy (art. 20 ust. 1), a z drugiej strony wagą, jaką sąd nadaje poglądom dziecka (art. 20 ust. 2).

W związku z powyższym jako że wysłuchanie dziecka może przyczynić się do prawidłowego ustalenia dobra dziecka w danym przypadku (zwłaszcza w sprawach o uprowadzenie), sprawozdawca podkreśla konieczność szczególnego uwzględnienia tego, że dziecku należy umożliwić wyrażenie swoich poglądów. Taki aspekt należy zatem odpowiednio wskazać w orzeczeniach sądowych.

Co więcej, wniosek nie zmienia niczego w stosowanych przez państwa członkowskie przepisach i praktyce, które dotyczą sposobu wysłuchiwanie dziecka przez sąd. Niemniej jednak wymaga to wzajemnego uznania w systemach prawnych, dzięki czemu będzie to oznaczało, że sąd danego państwa nie odmówi uznania orzeczenia wydanego w innym kraju jedynie z tego względu, że wysłuchanie dziecka zostało przeprowadzone odmiennie w stosunku do norm stosowanych przez ten sąd (art. 38).

V. Wykonanie orzeczeń

Zaproponowane przekształcenie ma na celu zaradzenie problemowi nieskutecznego wykonywania orzeczeń. Po pierwsze, wniosek o wykonanie orzeczenia należy złożyć w sądzie państwa członkowskiego wykonania, stosując procedurę, środki i szczegółowe uregulowania tego państwa członkowskiego. Podobnie jeżeli wykonanie nie nastąpiło po upływie sześciu tygodni od chwili wszczęcia postępowania w sprawie wykonania, trzeba będzie powiadomić organ centralny w państwie członkowskim pochodzenia lub wnioskodawcę i podać powody niewykonania orzeczenia w terminie. Wreszcie wniosek wprowadza szczególne względy porządku publicznego ograniczone do zagwarantowania dobra dziecka (art. 40).

VI. Rola mediacji

We wniosku dotyczącym przekształcenia nałożono na sądy wyraźny obowiązek aktywnego wspierania mediacji, co oznacza badanie na jak najwcześniejszym etapie postępowania możliwości udziału stron w mediacji w celu znalezienia zgodnego rozwiązania ze względu na dobro dziecka (art. 23 ust. 2). Takie starania nie mogą jednak spowodować nadmiernych opóźnień w postępowaniu w sprawie powrotu dziecka.

VII. Rola organów centralnych i innych wezwanych organów

Wniosek dotyczący przekształcenia wzmacnia także rolę organów centralnych w nałożeniu na państwa członkowskie obowiązku zapewnienia, że organy centralne będą miały odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe umożliwiające im wykonywanie obowiązków przydzielonych na mocy rozporządzenia (art. 61). Organy te uzyskały kompetencje wraz z wejściem w życie różnych instrumentów unijnych i międzynarodowych, w wyniku czego zwiększyło się ich obciążenie pracą. Dlatego należy przyznać im wystarczające fundusze i zasoby kadrowe, żeby mogły wypełniać swoje zadania. Konkretnie, organy centralne obu państw występujących w sprawach o uprowadzenie dziecka za granicę muszą powiadamiać się wzajemnie i aktualizować wiedzę o sprawach rozpatrywanych w sądach. Z tego względu we wniosku dotyczącym przekształcenia przewidziano, że organy centralne będą w większym stopniu uczestniczyły w sądowych postępowaniach w sprawie powrotu dziecka i w badaniu sprawy, wspieraniu stron oraz wspieraniu mediacji.

VIII. Potrzeby szkoleniowe

W proponowanym przekształceniu istotnie zwiększyła się liczba motywów i artykułów. Wiele z nich wydłużyło się. Wiele ulegnie istotnej zmianie i otrzyma nowy numer. Będzie to wymagało stworzenia prostego narzędzia szkoleniowego w formie systematycznego przewodnika po wszystkich poprawkach i nowościach, który pokaże powiązania między nimi.

Co więcej, na szczeblu unijnym i krajowym należy wspierać szkolenia, żeby szerzyć wiedzę o przekształceniu, jego treści i konsekwencjach dla praktyków, a także o tym, w jaki sposób przyczynić się do stworzenia wzajemnego zaufania między pracownikami wymiaru sprawiedliwości z różnych państw członkowskich.

IX. Podsumowanie

Podsumowując, sprawozdawca zauważa, że przedmiotowy wniosek dotyczący przekształcenia rozporządzenia w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej w oczywisty sposób leży w interesie UE i zamieszkujących w niej międzynarodowych rodzin. Przekształcenie rozporządzenia Bruksela IIa jest niezbędne z uwagi na coraz większą liczbę międzynarodowych par i nowych stylów życia. Dlatego trzeba więcej uwagi poświęcić ochronie dobra dziecka, która ma znaczenie nie tylko w razie separacji czy rozwodu, lecz już wówczas, gdy małżeństwa formalnie istnieją, ale między stronami nie istnieje rzeczywista więź – w takiej sytuacji dochodzi do większości międzynarodowych uprowadzeń dzieci.

Sprawozdawca zdaje sobie sprawę z delikatnego i złożonego charakteru odpowiednich zagadnień, dlatego zastosował ostrożne, choć jasne podejście, które może przyczynić się do wypracowania kompromisu, który będzie do przyjęcia w każdym państwie członkowskim. Z wielkim zadowoleniem należy przyjąć doprecyzowanie powodów odmowy wykonania, istnienie odpowiedniego wsparcia finansowego dla organów centralnych, skupienie jurysdykcji w sprawach o uprowadzenie dziecka za granicę oraz przysługujące dzieciom prawa udziału w postępowaniu, z zastrzeżeniem krajowych przepisów państw członkowskich regulujących tryb wysłuchania dziecka.

Generalnie zaproponowane przekształcenie umożliwi zaradzenie wielu przypadkom niejasności i niepewności prawnej oraz niepotrzebnym opóźnieniom i komplikacjom. Zapewni także traktowanie dzieci z najwyższym szacunkiem, a nie jako własności ich rodziców, odpowiednich organizacji czy samych państw. Sprawozdawca proponuje zatem, by Parlament wydał przychylną opinię w sprawie tego wniosku wraz z pewnymi poprawkami, z którymi można się zapoznać w powyższej rezolucji ustawodawczej.

**ZAŁĄCZNIK: OPINIA KONSULTACYJNEJ GRUPY ROBOCZEJ SŁUŻB
PRAWNYCH PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I KOMISJI**

KONSULTACYJNA GRUPA ROBOCZA
SŁUŻB PRAWNYCH

Bruksela, dnia 24.11.2016 r.

OPINIA

PRZEZNACZONA DLA

**PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
RADY
KOMISJI**

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)

COM(2016)0411 final z dnia 30.6.2016 - 2016/0190 (CNS)

Uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych, a w szczególności jego punkt 9, konsultacyjna grupa robocza, złożona z odpowiednich służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, odbyła posiedzenie w dniach 29 września i 27 października 2016 r. w celu zbadania, między innymi, ww. wniosku przedstawionego przez Komisję.

Podczas tych posiedzeń¹ konsultacyjna grupa robocza rozpatrująca wniosek w sprawie rozporządzenia Rady przekształcającego rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 jednogłośnie stwierdziła, że następujące elementy należy zaznaczyć szarym wyróżnieniem używanym zazwyczaj do zaznaczania istotnych zmian:

– w motywie 31 zaproponowane dodanie słów „*W szczególności, właściwe organy wnioskującego państwa członkowskiego, którym przedstawiono orzeczenie wydane w innym państwie członkowskim, stwierdzające rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa,*

¹ Konsultacyjna grupa robocza pracowała w oparciu o wersję wniosku w języku angielskim, będącą oryginalną wersją omawianego tekstu.

które nie podlega już zaskarżeniu” oraz końcowe słowa „i odpowiednio aktualizują swoje akta stanu cywilnego”;

- w motywie 41 zaproponowane dodanie słów *„należy wyznaczyć [...] we wszystkich państwach członkowskich” i „wspierać rodziców i właściwe organy w postępowaniach transgranicznych”;*
- w art. 2 ust. 9, zaproponowane dodanie słów *„instytucję lub inny organ”;*
- w art. 2 ust. 10 zaproponowane dodanie słów *„lub w drodze porozumienia wywierającego skutek prawny w świetle prawa państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt”;*
- w art. 21 zaproponowane zastąpienie obecnego odniesienia do „ust. 2–8” odniesieniem do „art. 22–26”;
- zaproponowane skreślenie art. 27 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003;
- cały tekst art. 36 ust. 1;
- cały tekst art. 38 ust. 2;
- zaproponowane skreślenie art. 42 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003;
- zaproponowane skreślenie art. 51 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 2201/2003;
- w art. 79 zaproponowane zastąpienie słowa „stosowania” słowami „oceny ex post” i słów „na podstawie” słowami „z wykorzystaniem”.

Rozpatrzenie wniosku pozwoliło konsultacyjnej grupie roboczej na jednomyślne stwierdzenie, że wniosek nie zawiera zmian merytorycznych innych niż wskazane jako takie. Konsultacyjna grupa robocza stwierdziła ponadto, że w odniesieniu do ujednolicenia niezmienionych przepisów wcześniejszych aktów z tymi zmianami wniosek ogranicza się do zwykłego ujednolicenia istniejącego tekstu, bez zmiany co do istoty.

F. DREXLER
Dyrektor Generalny
Wydziału Prawnego

H. LEGAL
Dyrektor Generalny
Wydziału Prawnego

L. ROMERO REQUENA
Dyrektor Generalny

OPINIA KOMISJI PETYCJI

dla Komisji Prawnej

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)
(COM(2016)0411 – C8-0322/2016 – 2016/0190(CNS))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Soledad Cabezón Ruiz

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Spośród licznych petycji otrzymanych w sprawach związanych z dobrem dziecka znaczna część wskazywała na niedociągnięcia rozporządzenia lub niewdrożenie jego przepisów. Komisja PETI w szczególności interesuje się ochroną praw dziecka i dąży do znalezienia mechanizmów, które będą gwarancją tego, iż problemy i opinie dzieci będą wysłuchiwanie, mając na uwadze, że dzieci wymagają szczególnej troski.

Proponowane przekształcenie ma na celu wzmocnienie praw dzieci, a w szczególności wprowadza odrębne przepisy dotyczące obowiązku sądów w zakresie udzielenia dziecku możliwości zostania wysłuchanym. Ma również na celu poprawę skuteczności postępowania w sprawie powrotu w następstwie rodzicielskiego uprowadzenia dziecka za granicę i dąży do zniesienia procedury exequatur w ramach wszystkich spraw dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Wszystkie te kwestie były podnoszone w otrzymanych petycjach, przeważnie w związku z sytuacjami, w których rodzic niebędący obywatelem danego kraju był, w praktyce, dyskryminowany przez państwo członkowskie, którego sąd był właściwy do orzekania w danej sprawie.

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej uważa, że w ogólnym ujęciu wniosek spełnia swój cel i proponuje interesujące udoskonaleń. Uważa ona jednak, że należy wprowadzić pewne zmiany do wniosku w celu uczynienia go jeszcze bardziej skutecznym oraz w celu zapewnienia lepszej ochrony dobra dziecka oraz, ogólnie, podstawowych praw i wolności obywateli UE. Dzięki temu wniosek przyczyni się do dalszego rozwoju skutecznego europejskiego obszaru wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych.

POPRAWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Prawnej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o

wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

(3) Sprawne i prawidłowe funkcjonowanie unijnego obszaru sprawiedliwości z poszanowaniem różnych systemów i tradycji prawnych państw członkowskich ma zasadnicze znaczenie dla Unii. W tym względzie państwa członkowskie powinny dalej budować wzajemne zaufanie do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości. Unia ustanowiła sobie cel, jakim jest utworzenie, utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w ramach której zapewniony jest swobodny przepływ osób oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Z myślą o realizacji tych celów należy wzmocnić prawa osób, a zwłaszcza dzieci, w postępowaniach, aby ułatwić współpracę organów sądowych i administracyjnych oraz wykonywanie orzeczeń w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, które mają transgraniczne konsekwencje. Należy zwiększyć poziom wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych, uprościć dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz usprawnić wymianę informacji między organami państw członkowskich.

Poprawka

(3) Sprawne i prawidłowe funkcjonowanie unijnego obszaru sprawiedliwości z poszanowaniem różnych systemów i tradycji prawnych państw członkowskich ma zasadnicze znaczenie dla Unii. W tym względzie państwa członkowskie powinny dalej budować wzajemne zaufanie do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości. Unia ustanowiła sobie cel, jakim jest utworzenie, utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w ramach której zapewniony jest swobodny przepływ osób oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Z myślą o realizacji tych celów podstawowe znaczenie ma wzmocnienie praw osób, a zwłaszcza dzieci, w postępowaniach, aby ułatwić współpracę organów sądowych i administracyjnych oraz wykonywanie orzeczeń w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, które mają transgraniczne konsekwencje. Należy zwiększyć poziom wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych, uprościć dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz usprawnić wymianę informacji między organami państw członkowskich, zapewniając dokładne sprawdzanie niedyskryminacyjnego charakteru procedur i praktyk stosowanych przez właściwe organy państw członkowskich do ochrony dobra dziecka i powiązanych z nim praw podstawowych.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję

(10) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do ustalenia rodzicielstwa, ponieważ stanowi to kwestię odrębną od przyznania odpowiedzialności rodzicielskiej, ani do innych kwestii związanych ze stanem cywilnym.

Poprawka

(10) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do ustalenia rodzicielstwa, ponieważ stanowi to kwestię odrębną od przyznania odpowiedzialności rodzicielskiej, ani do innych kwestii związanych ze stanem cywilnym. **Jednak decyzje związane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej podjęte na mocy niniejszego rozporządzenia powinny należycie przestrzegać wszystkich form rodzicielstwa uznanych prawnie w innych państwach członkowskich.**

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

(13) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej ukształtowane są zgodnie z zasadą dobra dziecka i należy je stosować w myśl tej zasady. Każde odwołanie do dobra dziecka należy interpretować w świetle art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.

Poprawka

(13) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej powinny zawsze być ukształtowane zgodnie z zasadą dobra dziecka i należy je stosować w myśl tej zasady. Każde odwołanie do dobra dziecka należy interpretować w świetle art. 7, 14, 22 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. **Konieczne jest, by państwo członkowskie, którego organy mają – w rozumieniu niniejszego rozporządzenia – właściwość do rozpoznania sprawy co do istoty, po podjęciu ostatecznej decyzji nakazującej powrót dziecka dopilnowało, by dobro dziecka i jego podstawowe prawa były chronione po powrocie dziecka, zwłaszcza w przypadku gdy dziecko ma kontakt z obojgiem rodziców.**

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję

(17) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać zarządzania środków tymczasowych przez organy państwa członkowskiego niemającego jurysdykcji do rozpoznania sprawy co do istoty – w przypadkach niecierpiących zwłoki – w tym środków zabezpieczających, w stosunku do osoby lub przedmiotów majątkowych dziecka znajdujących się w tym państwie członkowskim. Środki te powinny podlegać uznawaniu i wykonywaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich, w tym w państwie członkowskim mającym jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia, do czasu zastosowania przez właściwy organ tego państwa członkowskiego środków, które uzna za stosowne. Środki zarządzane przez sąd w jednym państwie członkowskim powinny jednak być zmieniane lub zastępowane wyłącznie środkami zarządzanymi również przez sąd w państwie członkowskim mającym jurysdykcję dla rozpoznania sprawy co do istoty. Organ, który ma jurysdykcję wyłącznie do zarządzania tymczasowych środków, w tym środków zabezpieczających, powinien – w przypadku wniesienia do niego wniosku dotyczącego istoty sprawy – stwierdzić z urzędu brak swojej jurysdykcji. O ile wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ ten powinien informować o zarządzonych środkach, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego, organ państwa członkowskiego mającego na podstawie niniejszego rozporządzenia jurysdykcję do rozpoznania sprawy co do istoty. Niepoinformowanie organu innego państwa członkowskiego nie powinno jednak samo w sobie stanowić podstawy nieuznania danego środka.

Poprawka

(17) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać zarządzania środków tymczasowych przez organy państwa członkowskiego niemającego jurysdykcji do rozpoznania sprawy co do istoty – w przypadkach niecierpiących zwłoki – w tym środków zabezpieczających, w stosunku do osoby lub przedmiotów majątkowych dziecka znajdujących się w tym państwie członkowskim, lub w przypadkach przemocy ze względu na płeć zdefiniowanej w Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej („konwencji stambulskiej”). Środki te powinny podlegać uznawaniu i wykonywaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich, w tym w państwie członkowskim mającym jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia, do czasu zastosowania przez właściwy organ tego państwa członkowskiego środków, które uzna za stosowne. Środki zarządzane przez sąd w jednym państwie członkowskim powinny jednak być zmieniane lub zastępowane wyłącznie środkami zarządzanymi również przez sąd w państwie członkowskim mającym jurysdykcję dla rozpoznania sprawy co do istoty. Organ, który ma jurysdykcję wyłącznie do zarządzania tymczasowych środków, w tym środków zabezpieczających, powinien – w przypadku wniesienia do niego wniosku dotyczącego istoty sprawy – stwierdzić z urzędu brak swojej jurysdykcji. O ile wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ ten powinien informować o zarządzonych środkach, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego, organ państwa członkowskiego mającego na podstawie niniejszego rozporządzenia

jurysdykcję do rozpoznania sprawy co do istoty. Niepoinformowanie organu innego państwa członkowskiego nie powinno jednak samo w sobie stanowić podstawy nieuznania danego środka.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję

(18) W wyjątkowych przypadkach organy państwa członkowskiego zwykłego pobytu dziecka mogą nie być najodpowiedniejszymi organami do rozpoznania sprawy. Dla dobra dziecka, wyjątkowo i w określonych okolicznościach, organ mający jurysdykcję może przekazać swoją jurysdykcję w konkretnej sprawie organowi innego państwa członkowskiego, jeżeli ten może lepiej osądzić sprawę. Jednakże drugi organ nie powinien być uprawniony do przekazania jurysdykcji trzeciemu organowi.

Poprawka

(18) Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że w wyjątkowych przypadkach, takich jak te związane z przemocą domową lub przemocą ze względu na płeć, organy państwa członkowskiego zwykłego pobytu dziecka mogą nie być najodpowiedniejszymi organami do rozpoznania sprawy. Dla dobra dziecka, wyjątkowo i w określonych okolicznościach, organ mający jurysdykcję może przekazać swoją jurysdykcję w konkretnej sprawie organowi innego państwa członkowskiego, jeżeli ten może lepiej osądzić sprawę. Jednakże drugi organ nie powinien być uprawniony do przekazania jurysdykcji trzeciemu organowi.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 23

Tekst proponowany przez Komisję

(23) Postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej na podstawie niniejszego rozporządzenia, jak również postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. powinny przebiegać z poszanowaniem prawa dziecka do swobodnego wyrażania swoich

Poprawka

(23) Postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej na podstawie niniejszego rozporządzenia, jak również postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. powinny przebiegać z poszanowaniem prawa dziecka do swobodnego wyrażania swoich

poglądów, a przy ocenie dobra dziecka poglądom tym należy nadawać należytą wagę. Wysłuchanie dziecka zgodnie z art. 24 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka odgrywa ważną rolę w stosowaniu niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie nie ma **jednak** na celu określenia trybu wysłuchania dziecka, na przykład w kwestii tego, czy wysłuchanie dziecka przeprowadza sędzia osobiście czy też odpowiednio przeszkolony specjalista, który składa następnie sądowi sprawozdanie, lub czy wysłuchanie dziecka ma miejsce w sądzie czy też w innym miejscu.

poglądów, a przy ocenie dobra dziecka poglądom tym należy nadawać należytą wagę. Wysłuchanie dziecka zgodnie z art. 24 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka odgrywa ważną rolę w stosowaniu niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie nie ma **w sposób wyraźny** na celu określenia trybu wysłuchania dziecka, na przykład w kwestii tego, czy wysłuchanie dziecka przeprowadza sędzia osobiście czy też odpowiednio przeszkolony specjalista, który składa następnie sądowi sprawozdanie, lub czy wysłuchanie dziecka ma miejsce w sądzie czy też w innym miejscu, **jednakże z myślą o ochronie odnośnych praw podstawowych w każdym przypadku powinno się przewidzieć zapis wysłuchania dziecka. Podstawowe znaczenie ma, by wysłuchanie dziecka zapewniało wszelkie niezbędne gwarancje umożliwiające ochronę integralności emocjonalnej oraz dobra dziecka, dlatego w ramach wysłuchania konieczne jest wsparcie zawodowych mediatorów, a także psychologów lub pracowników socjalnych i tłumaczy. Dzięki temu ułatwiona zostanie również współpraca między dwoma rodzicami oraz ich stosunki z dzieckiem na późniejszym etapie.**

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 26

Tekst proponowany przez Komisję

(26) Aby postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. mogły kończyć się jak najszybciej, państwa członkowskie powinny skoncentrować jurysdykcję w odniesieniu do tych postępowań w jednym sądzie lub większej ich liczbie, z należytych uwzględnieniem wewnętrznej

Poprawka

(26) Aby postępowania w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. mogły kończyć się jak najszybciej, państwa członkowskie powinny skoncentrować jurysdykcję w odniesieniu do tych postępowań w jednym sądzie lub większej ich liczbie, z należytych uwzględnieniem wewnętrznej

struktury wymiaru sprawiedliwości. Koncentracja jurysdykcji w ograniczonej liczbie sądów w państwie członkowskim jest istotnym i skutecznym narzędziem pozwalającym przyspieszyć postępowanie w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka w kilku państwach członkowskich, gdyż sędziowie prowadzący większą liczbę tego rodzaju spraw nabywają szczególnej specjalistycznej wiedzy. W zależności od struktury systemu prawnego jurysdykcja w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka mogłaby koncentrować się w jednym sądzie dla całego kraju lub w ograniczonej liczbie sądów, wykorzystując na przykład sądy apelacyjne jako punkt wyjścia i koncentrując jurysdykcję do rozpoznawania spraw dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę w jednym sądzie pierwszej instancji na każdym obszarze podlegającym właściwości sądu apelacyjnego. Każda instancja powinna wydawać swoje orzeczenia w terminie nie dłuższym niż sześć tygodni od daty wniesienia do niej wniosku lub środka zaskarżenia. Państwa członkowskie powinny ograniczyć do jednego liczbę przysługujących środków zaskarżenia orzeczenia zarządzającego powrót dziecka lub odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka z 1980 r.

struktury wymiaru sprawiedliwości. Koncentracja jurysdykcji w ograniczonej liczbie sądów w państwie członkowskim jest istotnym i skutecznym narzędziem pozwalającym przyspieszyć postępowanie w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka w kilku państwach członkowskich, gdyż sędziowie prowadzący większą liczbę tego rodzaju spraw nabywają szczególnej specjalistycznej wiedzy. W zależności od struktury systemu prawnego jurysdykcja w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka mogłaby koncentrować się w jednym sądzie dla całego kraju lub w ograniczonej liczbie sądów, wykorzystując na przykład sądy apelacyjne jako punkt wyjścia i koncentrując jurysdykcję do rozpoznawania spraw dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę w jednym sądzie pierwszej instancji na każdym obszarze podlegającym właściwości sądu apelacyjnego. Każda instancja powinna wydawać swoje orzeczenia w terminie nie dłuższym niż sześć tygodni od daty wniesienia do niej wniosku lub środka zaskarżenia. Państwa członkowskie powinny ograniczyć do jednego liczbę przysługujących środków zaskarżenia orzeczenia zarządzającego powrót dziecka lub odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka z 1980 r. ***Ponadto należy przyjąć również środki w celu zagwarantowania, by orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim były uznawane w innym państwie członkowskim. W przypadku rozstrzygnięcia sprawy przez sąd, rozstrzygnięcie takie powinno być uznawane w całej Unii, zwłaszcza jeżeli zależy od tego dobro dziecka.***

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 28

(28) We wszystkich sprawach dotyczących dzieci, a zwłaszcza w sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę, organy sądowe i administracyjne powinny brać pod uwagę możliwość osiągnięcia polubownego rozstrzygnięcia w drodze mediacji i przy użyciu innych stosownych środków, przy wsparciu, w stosownych przypadkach, istniejących sieci i struktur wsparcia na potrzeby mediacji w transgranicznych sporach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Tego rodzaju starania nie powinny jednak prowadzić do nadmiernego wydłużenia postępowań w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.

(28) We wszystkich sprawach dotyczących dzieci, a zwłaszcza w sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę, organy sądowe i administracyjne powinny brać pod uwagę możliwość osiągnięcia polubownego rozstrzygnięcia w drodze mediacji i przy użyciu innych stosownych środków mających na celu pełną ochronę praw dziecka i powiązanych z nimi uzupełniających praw podstawowych. Tego rodzaju starania nie powinny jednak prowadzić do nadmiernego wydłużenia postępowań w sprawie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. ***Poza tym należy lepiej wykorzystywać i wdrażać wiedzę ekspercką rzeczników praw obywatelskich.***

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 30

(30) W przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub w którym zostało bezprawnie zatrzymane, postanowi o odmowie wydania dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., w swoim orzeczeniu powinien wyraźnie wskazać odpowiednie artykuły konwencji haskiej z 1980 r. stanowiące podstawę odmowy. Powinno być jednak możliwe zastąpienie takiego orzeczenia przez późniejsze orzeczenie, wydane w postępowaniu dotyczącym pieczy na dzieckiem, po dokładnym rozważeniu dobra dziecka przez sąd państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. Jeżeli takie orzeczenie wymaga powrotu dziecka, powrót powinien nastąpić bez potrzeby

(30) W przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub w którym zostało bezprawnie zatrzymane, postanowi o odmowie wydania dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., w swoim orzeczeniu powinien wyraźnie wskazać odpowiednie artykuły konwencji haskiej z 1980 r. stanowiące podstawę odmowy, a także podać jej powód. Powinno być jednak możliwe zastąpienie takiego orzeczenia przez późniejsze orzeczenie, wydane w postępowaniu dotyczącym pieczy na dzieckiem, po dokładnym rozważeniu dobra dziecka przez sąd państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. Jeżeli takie orzeczenie wymaga powrotu dziecka,

przeprowadzenia szczególnego postępowania w sprawie uznania i wykonania tego orzeczenia w państwie członkowskim, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone.

powrót powinien nastąpić bez potrzeby przeprowadzenia szczególnego postępowania w sprawie uznania i wykonania tego orzeczenia w państwie członkowskim, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 38

Tekst proponowany przez Komisję

(38) W celu poinformowania osoby, przeciwko której wystąpiono o wykonanie orzeczenia, o wykonaniu orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim osobie tej należy doręczyć zaświadczenie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu w rozsądnym terminie przed zastosowaniem pierwszego środka wykonania oraz, w razie konieczności, dołączyć do niego orzeczenie. W tym kontekście pierwszy środek wykonania należy rozumieć jako pierwszy środek wykonania zastosowany po wspomnianym doręczeniu.

Poprawka

(38) W celu poinformowania osoby, przeciwko której wystąpiono o wykonanie orzeczenia, o wykonaniu orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim osobie tej należy doręczyć zaświadczenie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu w odpowiednim momencie przed zastosowaniem pierwszego środka wykonania oraz, w razie konieczności, dołączyć do niego orzeczenie. W tym kontekście pierwszy środek wykonania należy rozumieć jako pierwszy środek wykonania zastosowany po wspomnianym doręczeniu.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 42

Tekst proponowany przez Komisję

(42) W szczególnych przypadkach w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia, organy centralne powinny ze sobą współpracować przy udzielaniu pomocy organom krajowym oraz podmiotom odpowiedzialności rodzicielskiej. Taka pomoc powinna w szczególności obejmować ustalanie miejsca pobytu dziecka, samodzielnie lub za pośrednictwem innych właściwych

Poprawka

(42) W szczególnych przypadkach w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, które wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia, organy centralne powinny ze sobą współpracować przy udzielaniu pomocy organom krajowym oraz podmiotom odpowiedzialności rodzicielskiej. Taka pomoc powinna w szczególności obejmować ustalanie miejsca pobytu dziecka, samodzielnie lub za pośrednictwem innych właściwych

organów, gdy jest to konieczne, aby zrealizować wniosek na podstawie niniejszego rozporządzenia, a także udostępnianie informacji na temat dziecka wymaganych na potrzeby postępowania.

organów, gdy jest to konieczne, aby zrealizować wniosek na podstawie niniejszego rozporządzenia, a także udostępnianie informacji na temat dziecka wymaganych na potrzeby postępowania. *W przypadku gdy jurysdykcję ma państwo członkowskie niebędące państwem członkowskim obywatelstwa dziecka, organy centralne państwa członkowskiego mającego jurysdykcję bezzwłocznie informują organy centralne państwa członkowskiego obywatelstwa dziecka.*

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 46

Tekst proponowany przez Komisję

(46) **Organ** państwa członkowskiego rozważający wydanie orzeczenia w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej **powinien mieć prawo** wystąpienia do organów innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przekazanie informacji istotnych dla ochrony dziecka, **jeżeli wymaga tego dobro dziecka**. W zależności od okoliczności informacje te mogą obejmować informacje na temat postępowań i orzeczeń dotyczących rodzica lub rodzeństwa dziecka lub zdolności rodzica do opieki nad dzieckiem lub utrzymywania osobistej styczności z dzieckiem.

Poprawka

(46) *W przypadkach szczególnych, gdy wymaga tego dobro samego dziecka, organ* państwa członkowskiego rozważający wydanie orzeczenia w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej **ma obowiązek** wystąpienia do organów innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przekazanie informacji istotnych dla ochrony dziecka. W zależności od okoliczności informacje te mogą obejmować informacje na temat postępowań i orzeczeń dotyczących rodzica, **na przykład w przypadkach przemocy domowej lub przemocy ze względu na płeć, lub orzeczeń dotyczących rodzeństwa dziecka lub informacji o** zdolności rodzica do opieki nad dzieckiem lub utrzymywania osobistej styczności z dzieckiem. **Oceny tej zdolności dokonuje specjalista. Obywatelstwo, sytuacja majątkowa i społeczna rodzica lub tożsamość kulturowa i religijna nie powinny być postrzegane jako elementy rozstrzygające w podejmowaniu decyzji o jego zdolności do opieki nad dzieckiem.**

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 48 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(48a) Należy stworzyć platformę wsparcia dla obywateli Unii występujących do sądów innych państw członkowskich o zarządzenie powrotu dziecka. Ponadto obywatele Unii zamieszkujący w innych państwach członkowskich, niż państwo, w którym wystąpili o zarządzenie powrotu dziecka, powinni otrzymywać wsparcie ze strony właściwych przedstawicielstw.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 7 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt. W przypadku zgodnego z prawem przeprowadzenia się dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego i uzyskania przez nie w tym państwie nowego zwykłego pobytu jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu.

1. W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt. W przypadku zgodnego z prawem przeprowadzenia się dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego i uzyskania przez nie w tym państwie nowego zwykłego pobytu, w rozumieniu definicji przyjętej przez Trybunał Sprawiedliwości, jurysdykcję mają organy państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 7 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. W celu uproszczenia kwestii dotyczących właściwości państwa członkowskie wyznaczają na szczeblu

krajowym sąd zajmujący się wszystkimi transgranicznymi sprawami dotyczącymi dzieci.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 12 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

W przypadkach niecierpiących zwłoki organy państwa członkowskiego, w którym znajduje się dziecko lub należący do dziecka majątek, mają jurysdykcję do zastosowania środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do tego dziecka lub majątku.

Poprawka

W przypadkach niecierpiących zwłoki organy państwa członkowskiego, w którym znajduje się dziecko lub należący do dziecka majątek, mają jurysdykcję do zastosowania środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do tego dziecka lub majątku. ***Takie środki nie mogą w sposób nieuzasadniony opóźniać postępowania oraz wydania ostatecznej decyzji o pieczy nad dzieckiem i prawie do osobistej styczności z dzieckiem.***

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 12 – ustęp 2 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Jeżeli wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ, który zastosował środki zabezpieczające, informuje o tym organ państwa członkowskiego, który ma jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia do rozpoznania sprawy co do istoty, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego wyznaczonego zgodnie z art. 60.

Poprawka

Jeżeli wymaga tego ochrona dobra dziecka, organ, który zastosował środki zabezpieczające, informuje o tym organ państwa członkowskiego, który ma jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia do rozpoznania sprawy co do istoty, bezpośrednio lub za pośrednictwem organu centralnego wyznaczonego zgodnie z art. 60. ***Organ ten dopilnowuje, by rodzice biorący udział w postępowaniu zostali wyczerpująco i bezzwłocznie poinformowani o wszystkich tych środkach w języku, który w pełni rozumieją. W związku z tym wyraźnie zakazuje się obciążania kosztami tłumaczenia rodzica z państwa***

członkowskiego, którego organy mają – w rozumieniu niniejszego rozporządzenia – właściwość do rozpoznania sprawy co do istoty.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 20

Tekst proponowany przez Komisję

Sprawując jurysdykcję na podstawie sekcji 2 niniejszego rozdziału, organy państw członkowskich zapewniają, aby dziecku, **które jest w stanie formułować swoje własne poglądy**, zapewniono rzeczywistą i skuteczną możliwość swobodnego wyrażenia **tych** poglądów w trakcie postępowania.

Organ nadaje poglądom dziecka należyłą wagę stosownie do wieku i dojrzałości dziecka oraz dokumentuje w orzeczeniu fakt ich uwzględnienia.

Poprawka

Sprawując jurysdykcję na podstawie sekcji 2 niniejszego rozdziału, organy państw członkowskich zapewniają, aby dziecku zapewniono rzeczywistą i skuteczną możliwość swobodnego wyrażenia **własnych** poglądów w trakcie postępowania.

Organ nadaje poglądom dziecka należyłą wagę stosownie do wieku i dojrzałości dziecka, **zwłaszcza w przypadku gdy dziecko jest w wieku powyżej 12 lat**, oraz **wyraźnie** dokumentuje w orzeczeniu fakt ich **obiektywnego** uwzględnienia. **Wola dziecka w wieku od 16 lat traktowana jest jako rozstrzygająca. Organ stwarza optymalne warunki do wyrażenia przez dziecko jasno i w pełni własnych poglądów, a poglądy te zostaną uwzględnione w ostatecznej decyzji. W celu dokonania oceny zdolności i dojrzałości dziecka należy korzystać ze wsparcia osób będących specjalistami ds. dzieci i rodziny.**

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 23 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. **Sąd bada na** jak najwcześniejszym etapie postępowania, **czy strony są gotowe**

Poprawka

2. **Na** jak najwcześniejszym etapie postępowania **sąd proponuje usługi w**

podjąć mediację w celu znalezienia, ze względu na dobro dziecka, zgodnego rozwiązania, pod warunkiem że nie opóźni to nadmiernie postępowania.

zakresie mediacji, z wyjątkiem przypadków przemocy ze względu na płeć, w celu znalezienia, ze względu na dobro dziecka, zgodnego rozwiązania, pod warunkiem że nie opóźni to nadmiernie postępowania. *W przypadku gdy strony zgodzą się podjąć mediację, organy państwa członkowskiego mającego jurysdykcję zapewniają dostęp do usług w zakresie mediacji.*

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 31 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Do postępowania w sprawie wykonania orzeczeń wydanych w innym państwie członkowskim stosuje się prawo państwa członkowskiego wykonania, w zakresie, w jakim nie uregulowano go w niniejszym rozporządzeniu. *Nie naruszając przepisów art. 40, orzeczenie wydane w państwie członkowskim, które jest wykonalne w państwie członkowskim wykonania, podlega w nim wykonaniu na tych samych warunkach jak orzeczenie wydane w państwie członkowskim wykonania.*

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 34 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Sąd *może w razie konieczności zobowiązać* wnioskodawcę do przedstawienia, zgodnie z art. 69, tłumaczenia lub transliteracji istotnej treści zaświadczenia, w którym określono obowiązek wykonania orzeczenia.

Poprawka

1. Do postępowania w sprawie wykonania orzeczeń wydanych w innym państwie członkowskim stosuje się prawo państwa członkowskiego wykonania, w zakresie, w jakim nie uregulowano go w niniejszym rozporządzeniu.

Poprawka

2. Sąd *zobowiązuje* wnioskodawcę do przedstawienia, zgodnie z art. 69, tłumaczenia lub transliteracji istotnej treści zaświadczenia, w którym określono obowiązek wykonania orzeczenia.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 63 – ustęp 1 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ea) informować podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej o pomocy prawnej i wsparciu, na przykład za pośrednictwem dwujęzycznych wyspecjalizowanych prawników, aby nie dopuścić do sytuacji, w której podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej wyrażają zgodę, nie rozumiejąc zakresu wyrażanej przez siebie zgody.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. W przypadku gdy rozważana jest decyzja w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej, organ centralny państwa członkowskiego, w którym dziecko ma stałe miejsce zamieszkania, bezzwłocznie informuje organ centralny państwa członkowskiego obywatelstwa dziecka o istnieniu danego postępowania.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 64 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5. Organy państwa członkowskiego, w którym dziecko nie ma zwykłego pobytu, na wniosek osoby przebywającej w tym państwie członkowskim, która ubiega się o uzyskanie lub zachowanie prawa do osobistej styczności z dzieckiem, lub na wniosek organu centralnego innego

5. Organy państwa członkowskiego, w którym dziecko nie ma zwykłego pobytu, na wniosek krewnego przebywającego w tym państwie członkowskim, który ubiega się o uzyskanie lub zachowanie prawa do osobistej styczności z dzieckiem, lub na

państwa członkowskiego, gromadzą informacje lub dowody oraz mogą wypowiedzieć się o zdolności tej osoby do wykonywania prawa do osobistej styczności i o warunkach, na jakich prawo to powinno być wykonywane.

wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego, gromadzą informacje lub dowody oraz mogą wypowiedzieć się o zdolności tej osoby do wykonywania prawa do osobistej styczności i o warunkach, na jakich prawo to powinno być wykonywane.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 65 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Pracownicy socjalni i inny personel organów zajmujący się transgranicznym umieszczaniem dzieci w placówkach opiekuńczych lub w rodzinach zastępczych odbywają szkolenia uwrażliwiające.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 65 – ustęp 1 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1b. Państwa członkowskie gwarantują rodzicom prawo do regularnych kontaktów z dzieckiem, z wyjątkiem sytuacji, gdy zagroziłoby one dobru dziecka.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 65 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. Jeżeli właściwy organ zamierza wysłać pracowników socjalnych do innego państwa członkowskiego w celu ustalenia, czy umieszczenie lub adopcja w tym

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 79 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Do dnia [10 lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z oceny ex post niniejszego rozporządzenia, sporządzone z wykorzystaniem informacji dostarczonych przez państwa członkowskie. Do sprawozdania dołącza się, w razie potrzeby, wniosek ustawodawczy.

Poprawka

1. Do dnia [5 lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z oceny ex post niniejszego rozporządzenia, sporządzone z wykorzystaniem informacji dostarczonych przez państwa członkowskie. Do sprawozdania dołącza się, w razie potrzeby, wniosek ustawodawczy.

Poprawka 29

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 79 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) w odniesieniu do wniosków o wykonania orzeczenia na podstawie art. 32 – liczby przypadków, w których wykonanie orzeczenia nie nastąpiło w terminie sześciu tygodni od momentu wszczęcia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia;

Poprawka

b) w odniesieniu do wniosków o wykonania orzeczenia na podstawie art. 32 – liczby przypadków, w których wykonanie orzeczenia zawieszono, informacji na jak długo zawieszono wykonanie orzeczenia oraz liczby przypadków, w których wykonanie orzeczenia nie nastąpiło w terminie sześciu tygodni od momentu wszczęcia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia;

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Tytuł	Jurysdykcja, uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)
Odsyłacze	COM(2016)0411 – C8-0322/2016 – 2016/0190(CNS)
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 12.9.2016
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	PETI 12.9.2016
Sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej Data powołania	Soledad Cabezón Ruiz 16.11.2016
Data przyjęcia	24.4.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 15 –: 0 0: 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Notis Marias, Marlene Mizzi, Cristian Dan Preda, Gabriele Preuß, Laurențiu Rebega, Virginie Rozière, Josep-Maria Terricabras, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Miltiadis Kyrkos, Julia Pitera, Ángela Vallina, Axel Voss, Rainer Wieland

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI OPINIODAWCZEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO

15	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Cecilia Wikström
GUE/NGL	Albiol Guzmán, Ángela Vallina,
ECR	Notis Marias
ENF	,Laurențiu Rebega,
S&D	Soledad Cabezón Ruiz, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Miltiadis Kyrkos, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Virginie Rozière,
VERTS/ALE	Margrete Auken, Josep-Maria Terricabras, Tatjana Ždanoka

0	-

8	0
EFDD	Eleonora Evi,
PPE	Pál Csáky, Peter Jahr, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Axel Voss, Jarosław Wałęsa, Rainer Wieland

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

PROCEDURA W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ

Tytuł	Jurydykcja, uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)		
Odsyłacze	COM(2016)0411 – C8-0322/2016 – 2016/0190(CNS)		
Data konsultacji z Parlamentem	15.7.2016		
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 12.9.2016		
Komisje opiniodawcze Data ogłoszenia na posiedzeniu	LIBE 12.9.2016	FEMM 12.9.2016	PETI 12.9.2016
Rezygnacja z wydania opinii Data decyzji	LIBE 11.7.2016	FEMM 1.9.2016	
Sprawozdawcy Data powołania	Tadeusz Zwiefka 11.7.2016		
Rozpatrzenie w komisji	22.3.2017	30.5.2017	13.7.2017
Data przyjęcia	21.11.2017		
Wynik głosowania końcowego	+: 22 –: 0 0: 3		
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Laura Ferrara, Enrico Gasbarra, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka		
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, Daniel Buda, Angelika Niebler, Tiemo Wölken		
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	John Flack, Emma McClarkin, Sabine Verheyen		
Data złożenia	1.12.2017		

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ

22	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
EFDD	Joëlle Bergeron
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos, Jiří Maštálka
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Angelika Niebler, Emil Radev, József Szájer, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mady Delvaux, Enrico Gasbarra, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Evelyn Regner, Tiemo Wölken
VERTS/ALE	Max Andersson, Julia Reda

0	-

3	0
ECR	John Flack, Emma McClarkin
EFDD	Isabella Adinolfi

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się